Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 652 — ՈՒՐԲԱԹ 7 ՄԱՐՏ 1886 (Ն. Տ.) 19 ՄԱՐՏ 1886 — 13 ՃԷՄԱԶԻ ԻԼ ԱԽԸՐ 1302

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՍԿ ԳՈՐԾԻՒՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՎԻ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց »	եւ տեղական		
Թղթատարով	տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական			
Թղթատարով	Վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28

Գաւառս գրկուած լրատուաց ճանաչուս ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Ամբողջութիւնս դրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չառնուի։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 6 ՄԱՐՏ, 1886

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԷՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱԻԱՊԻՆ ՑՈՅՑ. Քանէայի հիւպատոսներուն իրենց կառավարութեանց կողմէ հեռագրով հրահանգ ղրկուած է որպէս զի Կրետացւոց պատգամաւորութիւնները չընդունին, և ամեն ջանք ընեն հանդարտութեան մէջ պահելու կղզեցիները։ Թուն կը հրատարակէ հրահանգին պատճէնն, որ սա է. «Կը լսեմ թէ ձեր հիւպատոսական շրջանակին երեւելիք մտադիր են բողոք մ'ընել նաւային Ցոյցին դէմ։ Այնպիսի պաշտօնով մը ընաւ ո՛չ մէկ պատգամաւորութիւն պէտք է ընդունիք։ Կրկնելով իմ նախորդ հրահանգներս, կը յանձնարարեմ ձեզ որ ի խոհեմութիւն և ի չափաւորութիւն յորդորէք կղզւոյն քրիստոնեայ բնակիչներն։ Եւրոպական Տէրութիւնք որոշած են պահպանել խաղաղութիւն, և անոնք որ այս քաղաքականութեան հակառակ ո՛ և է փորձ կ'ընեն, պիտի զրկուին Տէրութեանց բարեացակամութենէն, և ցարդ իրենց ձեռք բերած առանձնաշնորհումները կորուսանելու վտանգին պիտի ենթարկին։»

ՊՈՒԼԿԱՐ ԵՒ ՍԵՐՊ բանակներուն խաղաղական վիճակի մէջ դրուելուն հրամանը պաշտօնապէս հաղորդուեր է Բ. Դրան։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ արդի կացութեան ի բացատրութիւն, Ամէնքի կէս-պաշտօնական լրագիրք կ'ըսեն թէ, ցորչափ Թուրքս-պուլկար Պայմանագիրը չէ վաւերացած Տէրութիւններէն, Յունաստան պատճառ չունի փոփոխելու իւր ընթացքը։ «Ցակաւին, կ'ըսեն, պատերազմի իրական պատճառ մը չէ ծագած»։ Երբ Պայմանագիրը վաւերացուի, Պ. Տէլիանիսի նախարարութիւնը պիտի ըսէ թէ երկրին պատիւը կը պահանջէ պատերազմ։ «Կարելի է որ Տէրութիւնք ա՛նպիսի սեղմումներ դնեն պուլկարական Միութեան, որ «Եորկիոս Թագաւորը զանոնք բաւական համարի հեռացնելու այն վտանգներ, «որք կը սպառնային Յունաստանի, երբ «առաջին անգամ գոյացաւ պուլկարական Միութիւնն։ Այդ պարագայի մէջ, բաւ է այլ եւս որ Յունաստան զէնի ձեռին արթուն կենայ։ Յունաստանի «պատիւը գոհացում ստացած պիտի «լինի, քանի որ ցոյց տուած պիտի լինի աշխարհի թէ Յունաստան կարող է թշնամութեան մը դէմ ինքզինք «պաշտպանել։» Ահա՛ այսօրինակ ֆրազներով կը մխիթարուին Ամէնքի լրագրողն թերթերը։

—ՊԵԼԿՐԱՏԻ թերթերն ալ գործի վրայ են։ Կը ջանան սերպ ազգը մխիթարել թէ՛ զինուորական և թէ՛ քաղաքական ասպարէզներու մէջ իւր կրած վերջին պարտութեանց համար, բոլոր յանցանքն Աւստրիոյ վրայ նետելով, որ ի պատերազմ գրգռեր է զմիւսներն Թագաւորը։ Վիէննայի թերթերն ալ բնականապէս կը բողոքեն, այնպիսի նուաստացուցիչ պատասխանատուութիւն մը մերժելով, և յայտարարելով բարձրաձայն թէ Սերպիոյ «անխելք» Թագաւորը Բալտոնի Կոմսին «իմաստուն» խորհրդոյ հակառակ շարժեցաւ, պատերազմ հրատարակելով Պուլկարիոյ դէմ։

ԻԲՍԻԼԱՆԴԻ ԻՇԽԱՆԻՆ, Վիէննայի հելլենական դեսպանն մահը ծանուցուած է արդէն։ Այս դժբախտ դիւանագէտ, որուն երբեմն կարեւոր դեր մը կ'ընծայուէր Պալքանեան Թերակղզւոյն մէջ, իբր թէ Սերպիոյ և Յունաստանի միջեւ յարձակողական և պաշտպանողական դաշնակցութիւն մը պիտի կնքէր, այնչափ դէշ վիճակի մէջ թողած է իւր անձնական գործերը, որ իւր աղուական կին, դուստր Պարոն Սինայի, հարկադրուած է սնանկութիւն հրատարակել։ Այրի իշխանուհին ինքն իսկ խնդրած է Վիէննայի քաղաքային դատարանէն սնանկ հրատարակել զինք։ Իշխանին պարտքերը կը հասնին 400 հազար ռուսկայ անհաւատալի դումարին, որ Յունաստանի երկրորդ կարգի դեսպանի մը համար չափազանց չռայլութիւն կ'ենթադրէ։ Այրի տիկինն այս պարտքին 80 հազար ռուսկին ստանձնած, և մնացեալը վճարելու անկարող լինելն յայտարարած է։ Կինը մեծ հարստութիւն մը իբրեւ օժիտ բերած էր, բայց Իշխանը գրչեթէ անոր ամբողջութիւնը մսխած է։ Բարեբախտաբար, զաւակացածիններն ապահով տեղ դրուած էին, և չռայլ և անխելք դեսպանը չէ կրցած անոնց դպչիլ։ Իւր կենաց վերջին ամուց մէջ Իբսիլանդի Իշխան հրեայ վաչառուաց ձեռք խղճալի զոհ մը դարձած էր։ Կ'երեւի թէ յոռի տեսակէն խաղամոլ մ'էր։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Մարտ 10ին, Գերմանիոյ Երեսփոխանաց ժողովը կը քննէր սպայից հանգստեան թոշակի նոր կանոնագիրը մը։ Մոլդքէ Կոմսն, որ, թէև Երեսփոխանաց ամենէն հնագոյններէն մին, խիստ քիչ անգամ և միշտ կարճ կը խօսի, սովորականէն երկար բանախօսութիւն մ'ըրաւ, խնդրելով ժողովէն որ սպայից հանգստեան թոշակին համար չվարանի առատաձեռնօրէն տնօրինութիւններ ընել, և այս առթիւ խնդրոյն քաղաքական կողմին վրայ ծանրացաւ։ Ըսաւ թէ «մեծ պատերազմէ մը ետքն, որ մեծամեծ փոփոխումներ յառաջ բերած էր, 15 տարիէ հետէ Գերմանիոյ ի խաղաղութեան մնալը վերագրելի է Կայսեր և իւր Նախարարապետին իմաստութեան, և այնպիսի աշխարհավարութեան մը որ թերեւս նմանը չունի աշխարհի պատմութեան մէջ, աշխարհավարութիւն, որ իւր ոյժն ու ազդեցութիւնը կը գործածէ ո՛չ թէ դրացեաց դէմ պատերազմելու, այլ դրացեաց միջեւ բարեխօսելու ի պահպանութիւն խաղաղութեան։ Բայց այնպիսի աշխարհավարութիւն մը կրնայ յառաջ տարուիլ միայն երբ անոր եռեւեռ կայ զօրեղ բանակ մը, պատերազմի պատրաստ։ Եթէ այս անիւ պակսի Պեռութեան մեքենային, Գերմանիոյ Արտաքին գործոց Նախարարութեան ծանուցագիրք պէտք եղած ազդեցութիւնը չեն ունենար այլ եւս Բանակն է հիմն որոյ վրայ կարելի եղած է կառուցանել այնպիսի խաղաղասէր աշխարհավարութիւն մը, եւ բանակն է որ այժ կուտայ դիւանագիտական գործոցութեան»։ — Մինչ Մոլդքէ Կոմսն այսպէս Երեսփոխանաց հայրենասիրութեան կոչում կ'ընէր բանակը զօրացնելու համար, իբրեւ միակ միջոց խաղաղութիւնը պահպանելու, Գերմանական մամուլը կը խօսէր Ֆրանսացոց ծայրայեղ վրէժխնդրականութեան վրայ։ Այսպէս, կը պատմեն թէ Բրէֆէլտի նաւային գերմանական ակումբ մը առաջատաւոր զրօսանաւ մը խնդրեր է դնել Բարիզի նաւաշէն Պ. Դէպլիէ, որ սա հետաքրքրաշարժ պատասխանը ղրկեր է.

«Ձեր հայրենեաց սովորութեան համեմատ, ամեն կերպիւ կը փորձէք Ֆրանսական ձեռարուեստի և ճարտարութեան օրինակներ ձեռք անցունել, անոնց ընդօրինակութիւնն ընելու նպատակաւ։ Մեք Ֆրանսացիքս ո՛չ մէկէն բան կ'ընդօրինակենք։ Անընդհատ աշխատութեամբ եւրոպական համբաւ մը ստացած եմ, և, Միջազգային Արուեստահանդիսից մէջ, ո՛չ մէկու մրցումէն կը վախնամ։ Բայց ասկէ զատ, միայն մէ՛կ եղանակ կը տեսնեմ որով կրնանք համաձայնութեան մը գալ։ Ես ծառայած եմ թնդանօթաձիգ զօրաց կարգին մէջ, և կը յուսամ օր մը մասնակցել Պերլինի առման։ Ցայնժամ ձեր խնդրած առագաստանաւը կը բերեմ անձամբ կը յանձնեմ ձեզ։ Ազատելով ուրեմն որ ընդունիք բարեւներս, եւ»։

ՎԱՏԻԿԱՆ. Անհիմն է այն զրոյց թէ մի կողմէ Վատիկանի և միւս կողմէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնք պիտի հաստատուին եղեր, Անգլիոյ և Ռուսիոյ կաթոլիկ հպատակաց եկեղեցական գործոց առաւելագոյն դիւրութեամբ կարգադրման համար։

ԼՈՆՏՈՆ. Սըր Զարլզ Ուօրրըն, զօրավար երկրորդ կարգի, որ վերջերս իսկ Սուաքինի հրամանատար և կառավարիչ անուանուած էր, Լոնտոնի Ոստիկանապետութեան կարեւոր պաշտօնին կոչուեցաւ։ Իւր նախորդը քաղաքային պաշտօնատար մ'էր։ Բայց Անգլիացիք, գործաւորական անկարգութիւններէն երկնչելով, յօժարած են ազդեցիկ և կտրուկ զինուորական մը յանձնել այս կարեւոր պաշտօն։ Մանաւանդ թէ, գործաւորական չտիրութիւնք վերջ չեն կը.տած դեռ, և թէ՛ Լոնտոն և թէ՛ գաւառային գլխաւոր քաղաքաց մէջ, պարապ գործաւորաց գումարումները կը շարունակուին, որոյմէ մեծ օգուտ քաղելու վրայ են Ընկերվարականք, լիարուռն ծաւալելով իրենց հասարակորդական և յեղափոխական վարդապետութիւնքներ։

«ԲԱՍԳՕՐԵԱՆ ԿԱՃԱՌ». Այս անուամբ ի Բարիզ հիմնեցաւ գիտական և մարդասիրական ակումբ մը, որոյ նպատակն է ծանալել և ժողովրդականացնել Պ. Բասդէօռի գիւտերն, և հիմնել մասնաւոր հաստատութիւն մը կատարելութեան դէմ պատուաստի համար։ Հանգանակութիւն մը բացուած է, որոյ ցուցակները կը հրատարակէ Պարծական Օրաթերը։ Պանքաները, լրագիրներն և կառավարական պաշտօնատունք կ'ընդունին հանգանակութիւնները։ Ֆրանսայի Պանքան 40,000 ֆրանուաց։ —Անգլիայէն կատարի չունէ խածատեալ մարդիկ Բարիզ կը զրկուին, Պ. Բասդէօռի անձնական խնամոյ ենթարկուելու համար։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Բուլպարս զօրավարը, զինուորական կցորդ Վիէննայի ռուսական դեսպանատան, որ Բեռլերսպուրգի դացած էր երկու ամիս առաջ, անցեալ շաբթու մէջ Վիէննա վերադառնալով, Ֆրանզ Եղոլֆ կայսեր ներկայացաւ, ըստ ընդհանուր կարծեաց՝ Զարին կողմէ քաղաքական պաշտօնով մը, ի մասին Պալքանեան առկախ խնդրոյ։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՔ. Հոլանտայի մէջ ալ Ընկերվարականք յուզման և չարժման մէջ են։ Անցեալ և նախորդ շաբաթներու մէջ մեծ գումարումներ ըրին Ամստրդեր-տամ, և կառավարութենէն գործ պահանջեցին։ Ուրեք ուրեք Ընկերվարականք և ոստիկանք իրարու բախեցան, և կռիւներ ծագեցան։ Երեք գործաւորէ և մէկ գործաւորուհիէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ քաղաքապետին, սոյն գումարմանց մէջ որուած որոշմանց գործադրութիւնը խնդրելու։ Քաղաքապետը պատասխանեց թէ անօգուտ շինութեանց չի կրնար ձեռնարկուիլ, միայն գործաւորներ ապրեցնելու նպատակաւ։ Բայց կառավարութիւնն ամեն ջանք պիտի ընէ անգործ գործաւորաց վիճակին բարելաւութեան համար։ Ամբոխներ չգումարելու և ռամիկ ժողովուրդը վայրապար չգրգռելու խրդոր կարդաց քաղաքապետը։

ԵԳԻՊՏՈՍ. Մուխթար փաշային ստացած վերջին հրահանգաց վրայ, նոր դժուարութիւնք ծագեր են Սուաքին ղրկել որոշուած եգիպտացի զօրաց ըսպաներուն անուանման մասին։ Մուխթար փաշա կը պնդէ որ այս սպայք մահմետական լինին, մինչ Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ կը պահանջէ որ բարձրագոյն սպայք անգլիացի լինին։ Ընդհանուր Հիւպատոսներէն ոմանք (և ընդ որս անուշտ Ֆրանսայի դրօշակային) հաւանած են Մուխթար փաշայի ծրագրոյն ի մասին վերադարձութեան եգիպտացիներուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Մարտ 3/15 թուով Սոֆիայէ կը հեռագրեն Հավաս. Պուլկար զօրքերը ցրուելու հրամանագիրն արդարեւ ստորագրուած է Իշխանին կողմէ, բայց իւր դիւանատունէն դուրս ելած չէ տակաւին։ Հետեւապէս, քաղաքապահ զինուորութիւնք մինչեւ իսկ մասամբ լուծելու և ցրուելու համար բան մը չէ եղած դեռ։ —Միւսն թագաւորը մարտ 14ին ստորագրեց խաղաղութեան վիճակի մէջ դրուին հրամայող արքայական պաշտօնագիրը։

ՌՈՒՍԻԱ. Պերլինէ կը հեռագրուի մարտ 13ին. «Ռուսիայէն եկած ամեն թղթակցութիւնք կը հաստատեն միահամուռ թէ Ռուսիոյ նաւարանաց եւ զինարանաց մէջ սպառազինութիւնք մեծաւ փութով յառաջ կը տարուին»։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ. Պիզմարք Իշխանին թերթը, Նոր Ցայտ Ազիէյնէ Ցայտուանչ, Արեւելեան Խնդրոյն վրայ յօդուած մը հրատարակելով մարտ 14ին, կ'ըսէ թէ «սոյն խնդրոյ մէջ այլեւս տեղի չկայ Եբէրդրէնան ազդեցութեանց համար։ Թէ, ի մէջ այլոց, Յունաստան պէտք է համոզուի այս ճշմարտութեան, և դժուարութիւն չյարուցանէ Մեծ Տէրութեանց դէմ, որէ դէպ կրնան յայն ուռնալ խնդրոյն դէմ»։— Ազասիկ չատ կարեւոր վարդապետութիւն մը, շատ պարզ և յանդուգն ոճով մը բացատրուած։

ԳԱՐԱՍՏԱՂ. Բեռլերսպուրկէ մարտ 14 թուով կը հեռագրուի. «Կը թուի թէ Սեր Լեռան Իշխանն յաղթահարած է Պ. Կիրսի վերջին վարանմանց։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց Նախարարը դժկամակած էր Դարատաղի գաւառ շատ մօտէն ընդդրկել տալ Զարին կառավարութեան, ատտրօ-մահառ կառավարութեան դիւրազգածութիւնը չվիրաւորելու համար։ Օրինակի համար, Պ. Կիրս ցարդ չէր ընդունած որ Ռուսիոյ կայսերական գործարանք հայթայթեն Նէքիդա Իշխանին զօրաց պէտք եղած զէնքերն ու ռազմական մթերքը։ Բայց հիմա Պ. Կիրսի այս տրամադրութիւնը յոյժ փոխուած կը թուին։ Կը ծանուցուի թէ այս օրերս չատ մը զէնք պիտի ղրկուի Օաէսայէ Մնդիվարի։ Միւս կողմէ, կը հաստատուի թէ Զարն Իշխանին խոստացեր է իւր անձնական գանձէն 1,000,000 ռուպլիի դումար մը փոխ տալ, և թէ արդէն յանձնուած 400,000 ռուպլին սոյն կայսերական առատաձեռնութեան մէկ թերհաշիւն է լոկ»։

ՖՐԱՆՍԱ. Երեսփոխանաց ժողովն անցեալ շաբթու մէջ երկու երկար նիստեր զոհեց հանքային գործաւորաց դանգատները լսելու, բայց եզրակացութեան մը չյանգեցաւ, և չարթուս մէջ վիճաբանութիւնք պիտի շարունակուին։ Պ. Պասլի, զոր Աբեւելքի ընթերցողք արդէն կը ճանչեն՝ Պ. Վադրէնի սպանութեան փ. յատագովութիւն արտասանած բանախօսութենէն, և իւր գործաւորը-երեսփոխան քնկերք, Պ. Բամէլինա, և այլք։ Տըքաղվիլ երթալով, գործաւորները քաջալերեր էին տեղւոյն հանքերը բանեցնող Ընկերութեան դէմ դնելու, և կերպով մ'ընդհանուր գործադուլ մը կազմակերպեր էին։ Խորհրդարանին մէջ ալ ուզեցին կառավարութիւնն հարցուցանել՝ յիշեալ Ընկերութեան և օրինաւորութեան կողմը բռնելուն համար։ Կառավարութիւնը պարսաւեց գործաւոր-երեսփոխանաց այս ընթացքը, և ծանոյց թէ զանազան ծրագիրք կան ի բարւոքումն հանքային գործաւորաց վիճակին։ Բայց երեսփոխանութիւնն իսկ իւր մէջ ա՛նչափ բաժանեալ է, որ խնդիրը փակելու համար ո՛ և է բանաձեւոյ մը վրայ չկրցաւ համաձայնիլ մեծամասնութեամբ մը։ — Միւս կողմէ, Բարիզի Բաղաքային Խորհուրդն համակրանք կը ցուցնէ Տըքազվիլի գործադուլ ընող գործաւորաց, քանի մը հազար ֆր. ի նպաստ մը քուէարկելով անոնց կարօտ ընտանեաց համար։

Ի ՄՕՆԴԷ ՔԱՐԼՕ. Այս անգամ ո՛չ թէ խաղամոլութեան աղետալից դէպքի մը, այլ երկաթուղւոյ զարհուրելի արկածի մը լուրն է որ կուգայ Մոնթրոյէն։ Բայց այս վերջին արկած միւսէն ո՛չ նուազ սոսկալի է այս անգամ Կառախումբ մը հարիւրաւոր ուղեւորներ կը հանէ ի Մօնդէ Քարլօ, և փոխանակ կանգ առնելու, սխալ տեղեկութեան մը վրայ, կը շարունակէ ճամբայն։ Կառախմբին մեքենէյն լեռոյ, երկաթուղւոյ պաշտօնեայք և արդէն դուրս ելած ուղեւորք կը յիշեն թէ հակառակ կողմէն արտասովոր կառախումբ մը պիտի գար։ Երկաթեայ գիծը բլրի մը տակէն կ'անցնի, 150 ոտք բարձր ծովէն, որ անմիջապէս վարն է։ Բազմութիւնը կը դուշակէ թէ երկու կառախումբք իրարու պիտի զարնուին։ Ամենքն ալ, բլրին վրայ ելած, կ'աղաչակեն, նշաններ կուտան։ բայց ո՛չ Մոնգէ Քարլոյէ մեկնողն, ո՛չ ալ գիմացի կողմէն եկող կառախումբը բան չեն լսանար։ Որովհետեւ երկաթեայ գիծը բլրի մը ստորոտը կոր շրջան մը կ'ընէ, ամենայն արագութեամբ իրարու դէմ եկող այս կառախումբք զիրար չէին տեսներ։ Հարիւրաւոր դիտողք վարկենէ ի վայրկեան մեծ աղէտ մը կը գուշակէին, բայց յուսահատաբար կը տեսնէին թէ բան մը չէին կրնար ընել անոր առաջն առնելու համար։ Երկու կառախմբոց ծուխերն հետզհետէ իրարու կը մօտենային։ Կանաչ և աղկունք, բլրին տակի տեսարանը դիտելով, կը զարհուրէին և կը մարէին կ'ինչնային։ Այլ վերջապէս, աղետալի ընդհարումն տեղի ունեցաւ։ Երբ երկու կառախմբք իրարու բախեցան, թնդանոթի մը պէս ահեղ ձայն մը հանեցին։ Շառաչիւն մը, արտասովոր զզրդիւն մը, և ահա՛ քանի մը լոգեկաղաքներ կը գլորին կ'իջնան ծովուն մէջ իսկ։ Շոգեշարժ մեքենայքը կը ջախջախին։ մեքենայքը և առաջին կառքերուն մէջ գտնուող ճամբորդք կոր կոր կը լինին։ Բարեբախտաբար, այս շոգեկառաց մէջ չատ մարդիկ չկային։ Բայց մեռնողներուն և վիրաւորողներուն մարդոյ թիւը 40ի կը հասնի։

—)(56)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ը.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԸ ՍԹՐԱՏՈՆԷԻ ՄԷՋ

Բէսքատ չկրցաւ զսպել իւր արտասուքն։ Այո՛, եթէ նշանակեալ տեղը կենալու պարտականութիւնը չունենար, քաջ տղան չպիտի վարանէր երթալ միանալ այն քանի մը բարեկամաց հետ, այն քանի մը դրացեաց հետ, որք Պետրոս Պաթորիի դագաղին ետեւէն կ'երթային։

Ցանկարծ այն վայրկենին ուր յուզարկաւորութիւնը Թորոնթալի ազարանին առջեւէն պիտի անցնէր, ազարանին մեծ դուռը բացուեցաւ։ Բակին մէջ, մեծ սանդուղին ոտորտն, երկու կառք տեսնուեցան։ Առաջինը դուրս ելաւ դռնէն և դարձաւ գլխովը դէպի Սթրատոնէէն վար։

Այս կառքին մէջ նստած էին Սիլաս Թորոնթալ, կինն ու դուստրը։

Տիկին Թորոնթալ, սրտին ցաւէն ընկճեալ, նստած էր Սավայի քով, որ իւր հարազատ քոյրն աւելի դժգոյն էր։

Երկրորդ կառքին մէջ ալ Սարգսի Նրստած էր քանի մ'ազգականաց կամ բարեկամաց հետ։

Այնչափ անչուք էր այդ հարտանեկան հանդէս, որչափ անշուք էր անձնասան եւրիտասարդին յուզարկաւորութիւնն։ Երկու կողմէ նոյն տխրութիւն,—զարհուրելի՛։

Ցանկարծ, այն միջոցին ուր առաջին կառքը դէպի վար կը դառնար, սուր ճիչ մը լսուեցաւ։

Տիկին Պաթորի, որ օրդէոյն դագաղին ետեւէն կ'երթար, կանգ առնելով, ձեռքը Սավայի երկնցուցած, կ'անիծէր զաղջիկը։

Սավա էր ճիչն արձակողը։ Տեսնելով սգաղգեաց կինն, խիստ հասկցեր էր ինչ որ ծածկած էին իրմէ... Պետրոս Պաթորի մեռած էր, մեռած իւր պատճառաւ, և անոր դագաղն էր որ կ'անցնէր՝ երբոր իւր հարսանեկան կառքը ճանրայ կ'երթար։

Սավա մարեցաւ ընկաւ։ Տիկին Թորոնթալ, ահաբեկ և շուարեալ, ջանաց ոգեւորել զայն... բայց ի զուր... աղջիկն հազիւ չունչ կ'առնուր։

Սիլաս Թորոնթալ չէր կրցած զսպել զիւր բարկութիւն։ Բայց Սարքանի, որ իւր կառքէն վար ցատկելով նշանածին քով հասած էր, կրցաւ ինքզինքը զսպելը

Այս վիճակի մէջ հնարին չէր քաղաքակրթական պաշտօնատունն և անտի եկեղեցի երթալ. ուստի հրաման եղաւ կառքերուն վերադառնալ ի տուն, և դուռները փակեցան դղրդմամբ։

Սավա, իւր սենեակը փոխադրուելով, անկողնին վրայ դրուեցաւ անշարժ։ Մայրը ծունգի վրայ եկաւ անոր քով, և անմիջապէս բժիշկ մը կոչուեցաւ։ Նոյն միջոցին Պետրոս Պաթորիի դագաղը կը շարունակէր յառաջանալ դէպի Ֆրանչիսկեանց եկեղեցին, ուր հոգեհանդիսաւոր արարողութիւնը կատարուելէ յետոյ Բակուզայի Գերեզմանատունը պիտի տարուէր։

Սակայն Բէսքատ հասկցեր էր որ պէտք էր անցանող Տոքթորին խնացնել դայս առանկնկալ միջադէպ։ Ուստի ըսաւ Մաթիփոի։

—Գու անտ կեցի ու հսկէ։

Իսկ ինքը վազեց գնաց դէպի Բլուշէի արուարձանը։

Տոքթորը մտիկ ըրաւ Բէսքատի բերած լուրը։

«Արդեօք իրաւանցս նահմանէն անդի՞ն անցայ, կ'ըսէր մտովի։ — Ո՛չ։ ։ ։ Արդեօք անմե՞ղ մը հարուածեցի։ ։ ։ —Այո՛, անշուշտ։ ։ ։ Բայց Սիլաս Թորոնթալի դո՞ւստրը ն է այդ անմեղ։»

Ցայնժամ Բէսքատի դառնալով

—Ո՞ւր է Մաթիփոյ։

—Սթրատոնէէի ազարանին առջեւ։

—Ձեր երկուքին ալ պէտք ունիմ այս իրիկուն։

—Ժամը քանիսն։

—Իններն։

—Ո՞ւր սպասենք ձեզ։

—Գերեզմանատան դուռը։

Բէսքատ իսկոյն մեկնեցաւ գնաց Մաթիփոյի քով, որ չէր խնխոտած իւր տեղէն։

Երեկոյին, ժամ ութին միջոցները, Տոքթորը, լայն վերարկուի մը մէջ փաթթուած, ուղղուեցաւ դէպի Բակուզայի նաւահանդիստը։ Պարսկին անկիւնը դառնալով, ձախ կողմը փոքրիկ ծովախորշ մը հասաւ, ժայռերէ շրջապատեալ, բացարձակապէս ամայի տեղ մը, ուր ոչ ոք ուուն կար, ոչ նաւ։ Զբաղնորսաց նաւերն երբէք չէին մտներ անդ, վախնալով խորշին մուտքը փակող բազմաթիւ խարակներէն։ Տոքթորը կանգ առաւ հոն, շուրջը նայեցաւ և ձայն մը հանեց, անշուշտ պայմանեալ։ Գրեթէ իսկոյն նաւասայ մը մտնելով։

—Ասասիկ եմ, տէ՛ր, ըսաւ։

—Մակոյին ա՞ստ է, Բաճծէ՛ր։

—Այո՛, սա ժայռին ետին։

—Նաւասանիք մէ՞ջն են։

—Ամենն ալ։

—Եւ Էլէոնիզէ՞։ ։ ։

—Աւելի անդին, դէպի հիւսիս, գրեթէ երեք հարիւր դրկաչափ հեռի։

Եւ նաւասային իլի նման բան մը ցուցուց ստուերին մէջ երկնցած, որոյ ներս կայութիւնն յայտնող լոյս բնաւ չկար։

—Ե՞րբ եկաւ Քաթարդէն, հարցուց Տոքթորն։

—Հազիւ ժամ մը կայ։

—Կրցա՞ւ անտես անցնիլ։

—Բացարձակապէս, խարակներուն քովէն սողսկելով։

—Բաճծէ՛ր, բնաւ մի՛ շարժիք ձեր տեղէն, և ամենքդ ալ սպասեցէք դիս այս տեղ, եթէ հարկ լինի, դիշերն ի բուն։

Նաւասային հնազանդելով մակոյկը վերադարձաւ, որ ծովեզրին վերջին ժայռերուն հետ խառնուած էր մութին մէջ։

Տոքթոր Անթէքիրթ քիչ մը ժամանակ ալ կեցաւ ծովեզրին վրայ։ Անշուշտ կ'ուզէր սպասել որ դիշերուան մութին տաւել թանձրանար։ Մերթ ընդ մերթ կը ձեւէր մեծաքայլ, յետոյ կանգ կ'առնուր, և յայնժամ, լռին, անշարժ և ձեռնամած, աչքերը կը սեւեռէր Ադրիական ծովուն վրայ, իբրու թէ իւր դիտանքն անոր ուանդելով։

Գիշերն անլուսին էր և անաստղ։ Հաշիւ դէպի էր ցամաքին այն մեղմ սղոխներէն մին, որք իրիկունները կ'սկսին ընչել եւ քանի մը ժամ միայն կը տեւեն։ Բարձր՝ բայց բաւական թանձր ամպեր կը ծածկէին բովանդակ երկինքը մինչեւ յարեւմտեան հորիզոնն, ուր գոլորշեաց վերջին նիգն ալ նոր ջնջուած էր։

«Երթա՛նք» ըսաւ վերջապէս Տոքթորն։

Եւ պարսպին տակէն քաղաքը վերադառնալով, ուղղակի գնաց ի գերեզմանատուն։

Անդ դրանն առջեւ կ'սպասէին Բէսքատ և Մաթիփոյ, ծառի մ'ետեւն անտեսանելի կերպիւ կծկեալ։

Գերեզմանատունը գոց էր այն ժամուն։ Պահապանին տան վերջին լոյսն ալ մարած էր։ Ոչ ոք կրնար գալ անդ մինչեւ առաւօտ։

Անշուշտ Տոքթորը քաջածանօթ էր գերեզմանատան յատակագծին։ Անշուշտ գիտաւորութիւն ալ չունէր դռնէն ներս մտնելու, որովհետեւ գաղտնաբար պիտի ընէր իւր ընելիքն։

—Հետս եկէք, ըսաւ Բէսքատի և ընկերին, որք իրեն քով մնացեր էին։

Եւ երեքն ի միասին երկնցան դուրսի պատին տակէն։

Տասն վայրկեանի չափ քալելէ յետոյ, Տոքթորը կանգ առաւ, յետոյ պատին մէկ կողմին փչեցէն բացուած խրամատ մը ցուցնելով։

—Անցնինք, ըսաւ։

Եւ խրամատէն ներս սողոսկեցաւ։ Բէսքատ և Մաթիփոյ ալ անոր ետեւէն անցան։

Անդ մութն աւելի թանձր էր՝ չիրիմներն հովանաւորող յաղթաթերթ ծառոց տակ։ Բայց և այնպէս, Տոքթորն՝ առանց վարանելու՝ ծառուղւոյ մը մէջէ անցաւ, յետոյ կողմնական ծառուղի մը մտաւ, որ դերեզմանատան վերի կողմը կը տանէր։ Քանի մը դիշերային թռչունք՝ անոր անցնելէն խրտչելով՝ մի կամ միւս կողմ կը թռչտէին։ Բայց այն բուերէն ու բուհամակներէն զատ ուրիշ կենդանի էակ չկար խոտերուն տակ ծածկուած ցան և ցիր մահճանաց չուրջը։

Շատ չանցած՝ երեքը մէկէն կանգ առին համեստ դամբարանի մ'առջեւ, տեսակ մը փոքրիկ մատրան, որոյ վանդակադուռն բացուած էր։

Տոքթորն հրեց բացաւ վանդակադուռն յետոյ ելեքտրական փոքրիկ լապտերի մ'կոճակ կոխելով լոյս ցայտեցուց, բայց այ կերպիւ՝ որ չէր կրնար տեսնուիլ դուրսէն։

—Ներս մտիր, ըսաւ Մաթիփոյի։

Մաթիփոյ՝ ներս մտնելով՝ պատի մ'առջեւ ելաւ, որոյ վրայ երեք հատ կմեայ տախտակներ գրուագեալ էին։

Այն տախտակներէն միջինին վրայ կարդացուէր։

ՍՏԵՓԱՆ ՊԱԹՈՐԻ

1867

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ ԵՒ ԿԻԼԻԿԻԱ

Կիլիկիոյ Ամեն. Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսին կողմէ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ուղղեալ շնորհաւորական գրոյն ինչպէս և Վեհ. Մակար Կաթողիկոսի պատասխանագրոյն պատճէնները մեր ձեռքն հասած լինելով, կը նուիրանք հրատարակել զայնս ի սուսերաց։

Ինչպէս կը տեսնուի Մակար Կաթողիկոսի պատասխանագրէն, Ն. Վեհափառութիւն, իւր օրհնութեան այս առաջին կոնդակաւն, բացատրութիւն կը խնդրէ Տ. Մկրտիչ կաթողիկոսէն, Տանիսպեան Մկրտիչ անուն Եպիսկոպոսին Կարկաթայի մէջ կատարած պատուիրակութեան վրայ։

Վեհ. Կաթողիկոսն իւր Կոնդակն ուղղած սովորութեան կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանին յղած լինելով, Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարք հաստատած է զայն Մկրտիչ Կաթողիկոսին, հանդերձ մարտ 4 թուականն պաշտօնագրով մը յորում ուշադրութիւն կը հրաւիրէ Կաթողիկոսական Կոնդակին վերջին պարբերութեան մի քանի տողերուն վրայ։ Ս. Պատրիարք Հայրը միանգամայն կը յիշեցնէ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին, թէ ինք եւս նախապէս բացատրութիւն խնդրած էր յիշեալ Մկրտիչ եպիսկոպոսին ինչ նպատակաւ և ինչ պաշտօնով Հնդկաստան զրկուելուն նկատմամբ և պահանջելով որ հեռագրաւ ետ կոչուի նա։

Աւասիկ յիշատակեալ երկու գրերն։

* *

Նամակ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին

Գերերջանիկ Նորապակ Սրբազան Կաթողիկոս Հոգեւոր Եղբայր մեր ի Քրիստոս.

Վեհափառ Տէր,

Ձեր Մեծութեան ի Գահ Ս. Աթոռոյն Էջմիածնի բարձրանալն մեծաւ բերկրութեամբ շնորհաւորելով հանդերձ մաղթելիք յերկնից շնորհել Ձեզ զօրութիւն հոգւոյ, ոնդարձակութիւն սրտի և կարողութիւն անձին, որպէսզի կարողասիցիք տանիլ զլուծն ազգային քաղցր և տաժանելի, ի փառս միոյն Աստուծոյ, յօգուտ համայն Ազգութեան, ի պայծառութիւն և ի Ս. Միութիւն Եկեղեցեացն Քրիստոսի սիրոյդին մերոյ։

Ընդգրկելով զՁեր Բարձր Վեհափառութիւն ողջունիւ Ս. Սիրոյ։

Մնամ աղօթակից

(Ստ.) Խ. ՄԿՐՏԻՉ Ա. Վ. Ս. ԵՐՈՒՍԱԼԷՄԻ
Եպիսկոպոս Էջմիածնի և Կաթողիկոս
Կիլիկիոյ
12 դեկտեմբեր 1885
Ի Ս. Աթոռն Կիլիկիոյ
որ ի Սիս

* *

Պատասխանագիր Վեհ. Հայրապետին

Մակար Ծառայ Քրիստոսի և անհասանելի կամքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Մայրաքաղաք Արարատեան Նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ Սրբոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի՝ Տեառն Մկրտչի Սրբազան Կաթողիկոսի տանն Կիլիկիոյ Եղբօր սիրելեցւոյ ըստ հոգւոյ ողջոյն Քրիստոսի։

Զմերս ընդարձակեալ զդիրկ եղբայրական սիրոյ՝ ընկալաք զթուղթ Ձեր պատուական ոգուղջանն առ մեզ ի 12րդ դեկտեմբի անցելոյ ընդ համարաւ 757, յորում շնորհաւորելով զամբառնալն մեր ի գահ Հայրապետութեան Ամենայն Հայոց, մաղթէք՝ երկնից ոչնորհել մեզ զօրութիւն հոգւոյ, ոնդարձակութիւն սրտի և կարողութիւն անձին առ ի տանիլ զլուծն այն քաղցր և տաժանելի ի փառս միոյն Աստուծոյ, յօգուտ համայն ազգութեան, ի պայծառութիւն և ի միութիւն Եկեղեցեաց Քրիստոսի։

Առ որ յայտնելով զանչափ գոհունակութիւն մեր յաղագս այդպիսի սրտաբուղխ մտադրութեանց՝ հաւատի առնեմք զՍրբութիւն Ձեր, զի Եկեղեցիք Հայաստանեայց՝ աշխարհիս չնորհօք Հոգւոյն Սրբոյ մի են ըստ միութեան հաւատոյ, ըստ միութեան յուսոյ և սիրոյ առ Աստուած և ըստ միութեան բարոյական գլխոյ նոցին, միայն զի հազարապետք Աստուածային խորհրդոցն փոխի կալցին ի պատիւ զմիմիսիք ելանել և լինել օրինակ բարի հօտին Քրիստոսի և ոչ տիրողք միմեանցն, որպէս լսեմք, զի ի նոյն նկրտի Մկրտիչ անուն Եպիսկոպոս սին իբրու նուիրակ Տանն Կիլիկիոյ ի Կալկաթայն Հնդկաց, զոր զառաքմանն զնպատակ և զհանդամանս պաշտամանն՝ ցանկամք յատկապէս լսել ի Սրբութենէդ Ձերմէ որում մեզ զնուրարկից եղբայր ի Քրիստոս

(ստ.) ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Ա.Մ. ՀԱՅՈՑ

Համար 82
Ի փետր. 1886 ամի փրկչական
և ի մերումս թուականի ՌՅԼԵ.
ի Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՅ ԴԱՏԸ

Ինչպէս յառաջագոյն ծանուցած ենք, Երուսաղեմայ դատին համար կարգուած փաստաբանք Եօրամեան Աւետիս, Շէֆրի, Վէֆպի և Բէշիտ էֆէնտիներն երեկ Ազգ. Պատրիարքարան գալով, խոր հրդեպ ակնածեցան Թէոդորգամը Շերիֆի կողմէ տրուած վճռագրոյն վրայ և որոշեցին աղերսագիր մը պատրաստել և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ստորագրել տալէ յետոյ մատուցանել Դատական Նախարարութեան։

Սեբաստիոյ կրօնավորութեան խնդրոյն առթիւ Պատրիարքարանէն երկուսով զեկոյց մը հաղորդուած է մեզ։ Բայց մեր արդէն չորեքշաբթի աւուր թուով հրատարակած լինելով Սեբաստիոյ Դեր. Առաջնորդին հեռագրական ծանօթութիւնն, յիշեալ զեկոյցն հրատարակելու պէտք չտեսանք։

ՄԻԱՅԵՑԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

Կ'իմանանք թէ Հայոց Միաց. Ընկերութիւնք վաթսուն եօթ ոսկի և արծաթ խաչեր զրկած են իրենց Հայաստանի և Կիլիկիոյ վարժարաններն յառաջադէմ աշակերտաց բաշխուելու համար, յատուկ վերկայականներով։

Նմանապէս Ազգ. Հայրենեաց Ընկերութիւնն արծաթեայ խաչեր զրկած է իւր վարժարանաց յառաջադէմ աշակերտուհեաց համար։

Այս խաչերու բաշխումն հանդիսաւոր կերպով տեղի պիտի ունենայ բոլոր վարժարանաց մէջ։

Աւասիկ վարձատրութեան արժանի դատուած աշակերտաց և աշակերտուհեաց անուանքն։

Մշոյ Ներսէսեան վարժարանի աշակերտներէն՝ Պ. Պօղոս Մարտիկ, Դաւիթ Ուշանի, Արշակ Սարգիս, Աբգար Կոնոյ, Մամբրէ Յարութիւն և Արսէն Մարարոս։

Մշոյ իգական վարժարանի աշակերտուհիներէն Օր. Շողակաթ Աւագեան, Մարիամ Մէլիքեան, Նարգիզի Հայկունի, Բարբոն Յարութիւն, Իւղաբեր Համբիկ, Բերբոնէ Շաւարշ և Հայկանուշ Առաքելեան։

Դատուանի աշակերտուհիներէն՝ Օր. Նեկտար Մանուկ։

Ոզերդի աշակերտներէն՝ Պ. Միրզա Կընանի և Պօղոս Յովսէփեան։

Տէվի աշակերտներէն Պ. Սարգիս Կարապետ և Եփրատ Պատար։

Հաղբոյի աշակերտներէն Պ. Դաւիթ Մովսէսեան և Յովհաննէս Պատար։

Ռընտվանի աշակերտներէն Պ. Միհրան Մանուկ և Վաղարշակ Մ. Միքայէլ։

Գօվանտրքի աշակերտներէն Պ. Առանձար Պաղտասար։

Պարինկի աշակերտներէն Պ. Մուրատ Խաչատուր և Խաչատուր Պետրոսեան։

Հիւանդանոցի նախկին աշակերտուհիներէն Օր. Սողոմէ Ա. Պետրոսեան։

Կէմի աշակերտներէն Պ. Տիգրան Փանոսեան։

Խարակոնիի աշակերտներէն Պ. Բէնիամին Եղիազարեան, Մարտիրոս Պաղտասարեան և Սահակ Միքայէլեան։

Գիրի արական վարժարանի աշակերտներէն Պ. Սահակ Շէնտիրեան, Մարտիրոս Սաղրեան, Սեդրակ Ոսկերչեան, Մամբրէ Ա.Հարտսեան, Խրայէլ Կիրակոսեան և Համբարձում Ամիրեան։

Գիրի իգական վարժարանի աշակերտուհիներէն Օր. Լուսին Ամիրեան, Մաղիկ Ա.Հարտսեան, Նարդիկ Ա.Հարտսեան և Մարիամ Գուլամեան։

Սուլտանի աշակերտներէն Պ. Գասպար Գաբրիէլեան, Միսակ Փոստայեան և Մեսրոպ Պարոնեան։

Բերրիի աշակերտներէն Պ. Յովսէփ Մարգպետունի և Պետրոս Սիմոնեան։

Զէյթունի աշակերտներէն Պ. Կարապետ Թուխմանեան, Մելքոն Կուսուզեան և Լեւոն Մեծիկեան։

Ակաշերտի աշակերտներէն Պ. Արամ Արամեան, Վրոյր Պաղասար և Երուանդ Ներկարարեան։

Երիտասարդաց «Ընկերական» վարժարանի աշակերտներէն Պ. Գարեգին Դանիէլեան, Գուրգէն Լազեան, Վազինակ Հողտաղեան, Գրիգոր Աբշարուի, Սոփոնիա Մարուքեան։

Զէյթունի արական վարժարանի աշակերտներէն Պ. Թադէոս Կուլիկեան, Գրիգոր Գասպարեան, Յովհաննէս Պարսամեան, Կարապետ Պ. Ղեւոնդեան, Նազարէթ Թէզմէզեան, Բարթող Պ. Սարգսեան, Աստուածատուր Փափազեան։

Զէյթունի իգական վարժարանի աշակերտուհիներէն Օր. Մարիամ Զօփուրեան։

Սսոյ վարժարանի աշակերտներէն Պ. Յարութիւն Թէտէրեան, Կարապետ Եղէկիէլեան, Ռուբէն Գարպենեան, Յովսէփ Եանդրգեան և Յարութիւն Կարապետեան։

Հաճնոյ արական վարժարանի աշակերտներէն Պ. Կարապետ Թուխարգիսեան, Բարսեղ Գրիգորեաշարեան, Աղէքսանդր Գոյլուճեան և Տիգրան Քէչէճեան։

Հաճնոյ իգական վարժարանի աշակերտուհիներէն Օր. Անթառամ Գրիգորեաշարեան և Հայկանոյշ Պօյանեան։

ԳՈՂ.–ՀԱՅ.–ՏՃԿ. ԲԱՌԴԻՐԲ

Վենետիկի Մխիթարեան Հարց Տը. պարանէն ի լոյս ընծայեալ սոյն Բառգիրքն կը գտնուի Ղալաթիա, Սեղբոսխան, Մխիթարեանց դրատունը. դարձեալ Բօմիսիոն խանին դուրսը, թիւ 23 Պ. Վրոյրի Թղթավաճառանոցը և ամեն հայ գրավաճառաց քով։

Գինն է երկու արծաթ մէճիտ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒՈՒՆՆԵՐՆԻ ԵՒ ՊՈՇՏՈՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Երկրորդ կարգի Շէֆիգ-պաշի պատուանշան տուրեցաւ մայրաքաղաքիս պոլիսական գեւոդանին դասեր՝ Օր. Պոշլրավի։

Ռումելիոյ գաւառական հաշուակալն ինչ ինչ պատճառներով պաշտօնանկ եղած լինելով, այդ պաշտօն յանձնուած է Կիլիպոլուոյ հաշուակալ Դուսոյ էֆէնտիի որոյ յաջորդած է Ագր. Պոլսոյ ելմական քնչի օգնական Խալէտ էֆէնտի։

Առեւտրական, երկրագործական և գեղարուեստից պաշտօնատան դիւանատան տնօրէն անուանած է Պետական Խորհրդոյ պաշտօնատարներէն Զիւեա պէյ։

Ազդնի Մատենի հաշուակալ անուանած է Առեւտրական Նախարարութեան վերադիտչեալ դիւանատան նախորդ տնօրէն Գասարի էֆէնտի։

ԹՈՒՐՔՕ-ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Պ. Զանօֆ, առանց կանգ առնելու ի Փիլիպէ, ուղղակի Սոֆիա ուղեւորելով երէկ իրիկուն անդ հասեր և Աղէքսանդր իշխանին կողմէ ընդունուեր է։

Պ. Զանօֆ, Բարձր Մեծ–Եպարքոսին ինչ ինչ զեկուցումներն հաղորդեր է Իշխանին։ Հաւէլոթ կ'ըսէ թէ պուլկարական պատուիրակին պաշտօնանկ լինելու լուրն անհիմն է։

Բերայի թերթերէն ոմանք միշտ նոյն ապահովութեամբ կը պնդեն իրենց նախորդ տեղեկութեանց վրայ, զորս հրատարակեցինք մեր երեկի թերթով, և հաւատ չեն ընծայեր պուլկարական կառավարութեան հերքման զոր Հաւոլի հեռագիր մը հաղորդեց երեկ։

Ի մէջ այլոց Մնամդալ կ'ըսէ թէ, հակառակ ոչնչով հեռագրոյն, ստուգուած է Աղէքսանդր իշխանին կողմէ յարուցեալ առարկութիւնն ի մասին թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրոյ այն յօդուածին որ կը պատկանի իւր հընգամեայ պաշտօնավարութեան։ Բերլէ. Բուլմէլիի նոյն թերթը կը յարէ իսկ թէ Իշխանն երկու առաջարկ մատուցած է Բ. Դրան, կամ «հինգ տարուոյ համար Արեւ. Բուլմէլիի կուսակալ անուանիլ, պայմանաւ որ յաւարտ հընգամեայ պայմանաժամին իւր պաշտօն վերանորոգուի ուղղակի Վեհ. Սուլթանին կողմէ առանց «ԸՆԼԷ ՏէՊՈՒԹԵՆ ԳԼՈՒՍԹՈՒԹԵՆ» և կամ «միանգամ ընդ միշտ Արեւելեան Բուլմէլիի կուսակալ անուանիլ ցկեանս, հաւանութեամբ մեծ Տէրութեանց»։ Այս կերպով, անտարակոյս Իշխանի նպատակն է համապատասխանել փափագանց Եւրոպիոյ որ խաղաղութեան պահպանումը կ'ուզէ. Ն. Բարձրութիւն կը խորհի թէ այդ նպատակին համեմատ միակ միջոցն է իրաց որոշ և վերջնական կացութիւն մը հաստատել։

Հաւոլի հեռագիրն այն պարագային մէջ կընայ հաւանական ենթադրուիլ, կը յարէ մեր Ղալաթիոյ պաշտօնակիցն, յորում Իշխանն Եւրոպական Դահլճի մը ստիպմանց անսալով յետս կոչած լինի իւր առաջարկներն, այս կերպով բառնալու համար Վեհաժողովոյ մը ձեռամբ Պերլինի Դաշնագիրը վերաքննել տալու հարկն։

* *

Ցաբ պէ– Պօֆօ– եւս իւր կողմէ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Պալքանեան խնդրոյն ստացած նոր երեւոյթին նկատմամբ։

Մեծ Տէրութեանց ներկայացուցիչք Սոֆիայի մէջ փութով յառաջ կը տանին իրենց բանակցութիւններ Աղէքսանդր իշխանին հետ։ Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց, Պ. Զանոֆի յանկարծական մեկնումը կը վերագրուի այդ բանակցութեանց յոյս հարկ դատուեր է պուլկարական պատուիրակին ներկայութիւնը։

Իշխանն անխախտ կը մնայ եղեր այն ընդդիմութեան մէջ զոր յարուցած է այն պահուն յորում Կ. Պոլսոյ դեսպանք կը պատրաստուէին գումարիլ թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրոյն նկատմամբ վերջնական վճիռ մը տալու համար։ Վերջերս Սոֆիայի մէջ տեսակցութիւն մ'ունենալով Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն հետ, Իշխանը պարզեր է իւր տեսութիւններ կուսակալութեան պաշտօնին հնգամեայ պայմանաժամին նկատմամբ, յարելով թէ սահմանաւոր կուսակալութիւն մը յոյժ ցնաստակար կը լինի երկրին շահուց։ Սակայն դեսպանքը այդ թուականին որոշ հրաժանգներ ստացած չլինելով իրենց կատարութիւններէն, չէին կրցած պատասխանել Իշխանին տեսութեանց։ Բիչ վերջը, խնդրուած հրահանգներն ստանալով, սկսեր են ի ժողով գումարել Սոֆիայի մէջ և կարծեաց փոխանակութիւններ ընել որպէս զի իրենց կողմէ լինելիք ձեռնարկներն հաւաքական հանգամանք մը կրեն և դիւրացնեն Դեսպանախորհրդոյ գումարումը։

Գալով այն հրահանգաց զորս Սոֆիայի դեսպանք ընդունած են իրենց կառավարութիւններէն, այլ ընդ այլոյ զրոյցներ կը շրջին անոնց վերաբերմամբ։ Ըստ ոմանց, Տէրութիւնք կը չնան ստիպել Աղէքսանդր Իշխանն որպէս զի հաւանի թուրքօ–պուլկարական Պայմանագրի նախնական տարմարութեան՝ ի մասին իւր հնգամեայ պաշտօնավարութեան։ Ըստ այլոց, Սոֆիայի դեսպանք հրահանգ ստացած են իրենց տեսութիւններէն Իշխանին տեսութեանց հետ հաշտեցնել իրաւախոհութեամբ մը։

Սակայն կենսական կէտն այն է թէ Բ. Դուռը պիտի ընդունի՞ արդեօք Եւրոպիոյ կողմէ առաջարկեալ իրաւախոհութիւնը։

Մաճիտ փաշայի քարտուղար Բէշիտ պէյ՝ որ մայրաքաղաքէս մեկնած էր տանելով Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ կնքեալ խաղաղութեան դաշնագրոց վաւերացեալ օրինակներն, երեկ Պուքրէշ հասեր է ուր դաշնագրոց օրինակներն փոխանակուեր են։

Մաճիտ փաշա և Բէշիտ պէյ վաղը Պուքրէշէ ճամբայ կ'ելնեն Կ. Պոլիս դալու համար։

Արեւելեան Բուլմէլիի Զիրքան գաւառակին մէջ ծագած խռովութեան վրայ սաստիկ տեղեկութիւնք հասած չեն դեռ։

Ընդդիմադիր կուսակցութեան մարդոց և տեղական իշխանութեան միջև տեղի ունեցած կռուոյն մէջ 35 հոգիք վիրաւորուեր են, կ'ըսուի։ Ըստ ոմանց վիրաւորուելոց թիւը 65ի կը հասնի։

Այս աւուր Թուրքաբագիրք եւս նոր տեղեկութիւն մը չեն պարունակեր սայնկատմամբ։

Պ. ՀՈՒՌԻԴԷՖԷՐ

Երէկուան Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ Իսրէլ Էտէքէանգլօ–ֆրանսական խափանեալ Լրագրոյ տնօրէն Պ. Էտկար Հուրիդէյքը։

ՆՈՒԱՇԻՆ ՅՈՅՑԸ

Կը հաստատուի այն տեղեկութիւն թէ Տէրութիւնք առ այժմ հրաժարած են Յունաստանի դէմ նաւային ցոյց մ'ընելու դադարէն։ Տէրութեանց ոմանց առաջարկութեան վրայ, սկզբամբ որոշուեր է որ այն պարագային յորում Յունաստանի դէմ նոր ճնշում մը ի գործ դնելու պէտք տեսնուի այս պէտք հաստատուի Եւրոպոյ կողմէ, հելլենական կառավարութեան քով դտնուող եւրոպական դեսպանք ետ պիտի կոչուին։ Հաւաքական Վերջնագիր մ'ուղղուելէ յետոյ Ոմէնքի Դահլճին։

ՓԻԼԻՊԷԻ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտ 2/14 թուով Փիլիպէէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն։

Երէկ (չարաթ) գիշեր, կառավարական կուսակցութեան պետ Տօրթ. Զօմբրոֆի տունն հաւաքուեցան իրր 200 հոգի, Պ. Բարավէլովի կուսակիցներէն։ Այս գումարման մէջ խորհուեցաւ միջոցներ ձեռք առնուլ արդիւնաւոր լինելու համար Միթինկի մը զոր պիտի գումարեր ընդդիմադիր կուսակցութիւնը, սակայն համաձայնութիւն չդոյանալով, որոշում չտրուեցաւ։ Այդ միջոցին, ուրիշ գումարում մը տեղի կունենար ռուսական հիւպատոսարանին մէջ, ընդդիմադիր կուսակցութեան անդամոց կողմէ։ Այսպէս, երկու կուսակցութեանց միջեւ վէճն հետզհետէ կը սաստկանայ։

Իշխանութեան գլուխ գտնուողները կը շարունակեն հայածել իրենց կարծեցեալ դիմադրողները։ պատմեցինք արդէն Զիմաթարոֆի անուն պուլկար դատաւորի մը գլխուն եկածները։ Կ'իմանանք այժմ թէ Զիմաթարոֆ Պուլնարճրի մօտ արմատական կուսակցութեան գործակալաց ձեռամբ գանակոծուելէ յետոյ, Մուսթաֆա–փաշայի սահմանագլխէն դուրս հանուեր է։ Կ'երեւի թէ խեղճ մարդը կայարանէ կայարան տարուեր է, այն աստիճան գանակոծուելով որ մարմինը ծածկուած է վերքերով։

Տրական Զանքոֆ ստորագրութեամբ երկրորդ յայտարարութիւն մը հանուած է Սոֆիայի մէջ։

Անգլիական նորընտիր դեսպան Սրբ Թորնթրն՝ ընկերակցութեամբ առաջին թարգման Սրբ Սանտիսընի՝ պաշտօնական համազգեստիւք, փոխադարձ այցելութեան գնաց երէկ ի Բ. Դուռն, ուր ներքին գործոց Վեհ. Նախարարն՝ նոյնպէս հանդիսական համազգեստիւք, արժանավայել պատուով ընդունեց զանոնք։ Դեսպանն և առաջին թարգմանն յետոյ այցելութիւն տուին Բարձր Սպարապետին և Եղմտական, Դատական, Կրթական և Էվգաֆի Վեհ. Նախարարաց և պարսկական դեսպան Մօհսին Խանին։

Փարիզու օսմանեան դեսպանը ծանուցած է Բ. Դրան թէ տեղւոյն բիւրոյ «Էֆէմէր» դրամատունն առաջարկեր է ինչ ինչ պայմաններով 3 միլիոն ոսկւոյ փոխատուութիւն մ'ընել կայսկառավարութեան։ Բ. Դուռը պատասխանելով Էսատ փաշայի միջոցաւ, գոհունակութիւն յայտներ է յիշեալ դրամատան սոյն առաջարկութեան համար բայց միանգամայն յայտարարած է թէ օսմ. կառավարութիւնն առ այժմ պէտք չունի արտաքին փոխառութեան մը։

Որբերու ստացուածոց խնդիրը կարգադրելու համար յանձնաժողովմ մը կազմուած է, որոյ անդամք են, Շէյխ–իլ–Խալամի Գրան որբերու ստացուածոց տնօրէն Սիւլէյման Սրբոյ էֆէնտի, Ելմական Նախարարութեան օգնական Մուսթաֆա Նանիլի էֆէնտի, Տրապիզոնի ՏէՊի էրտար Մուսթաֆա էֆէնտի, Բարբերդի նախկին ելմական քննիչ Նէշիոյ պէյ և մէկ քանի պաշտօնեայք։ Սոյն յանձնաժողովն, որ իւր աշխատութիւնն աւարտելու վրայ է, ի մասոյ իւր տեղեկագիրը պատրաստելով պիտի յանձնէ ձեռնհաս իշխանութեան, Վեհ. Սուլթանին մատուցանելու համար։

Ռատիկանութեան վերակազմութեան յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցան Նիհատ փաշա, Թորթուրք փաշա և Սրբ Ալֆրէտ Սանտիսը։

Վիեննայի Բրեմէ Ռազքաֆի տնօրէն Պ. Զ. Ֆիֆէր որ ժամանակէ մը հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուէր Օսմ. Բէյֆիի գործոց պատճառաւ, քանի մ'օր առաջ մեկնեցաւ։

Ֆէնէրի Պատրիարքարանն իւր վերջին նստին մէջ Թրակիոյ Կանօքրաս վիճակին Մէտրապոլիտ ընտրեր է Ղալաթիոյ Այիեանի եկեղեցւոյն քարոզիչն՝ Տ. Բօլիքարոս, որ Հալբի Աստուածաբանական Վարժարանի նախկին աշակերտներէն է և քանի մը հինգ տարի հետէ մեծ յարգանք և համարում կը վայելէ յոյն հասարակութեան մէջ, իւր քաջ ատենաբան և հմուտ եկեղեցական մը։

Քաղաքապետութեան որոշմամբ, հացի գինը 5 փարայ վրայ դրած է։

Գ. երեսին մէջ կը հրատարակենք այս մասին մեզ ղրկուած պաշտօնական ազդ մը։

Թուրք լրագիրք կը պատմեն թէ Պոլիս,

ԱՌԱՆՑ ԵՐԿՈՐԴԻ

Ա.

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆ ԾՈՎ

Միջերկրական ծովը դեղեցիկ է, մանաւանդ երկու հանդամանքով, իւր վայելչայարմար նկարագրովն և օգին ու լուսոյն կենդանութեամբն ու թափանցականութեամբ։ Աքանչելապէս կը մնէ զմարդ իւր ափերով։ Զոր և դիմացկուն ուժ մը կուտայ անոր, և ամենէն պնդակազմ ցեղերը կը կազդէ։

Մինչ ընած է զայս, և յոյժ լաւ ընած է։ Բայց մարդկութեան համար բարեբաղդութիւն մ'է, որ բնութիւնը՝ Կալպէի ապառաժն Աբիւզայի ապառաժէն զատելով՝ Ճիպրալթարի նեղուցը կազմած է։ Մինչեւ իսկ պէտք է ընդունիլ, հակառակ կարծեաց երկրաբանից, թէ այդ նեղուցն ի սկզբանէ անտի կար։ Առանց անոր՝ Միջերկրական ծովը չէր կրնար գոյութիւն ունենալ, վասն զի շագրացումն եռապատիկ աւելի ջուր կը վերցնէ այդ ծովէն՝ քան զոր կրնան տալ իրեն իւր գետերն։ ուստի եթէ Ատլանտեան Ովկիանոսի հոսանքը չգար այդ նեղուցէն և չնորոգէր զայն, այժմ բոլորովին ցամքած պիտի լինէր, կամ տեսակ մը Մեռեալ ծով, փոխանակ այդ կենսատէս ծովը մնելու։

Այդ ընդարձակ միջերկրեայ լճին ամենէն խոր և ամենէն անծանօթ խորշերէն միոյն մէջ էր որ Մաթիաս Սանտորֆի կոմս ծածկած էր գիւր կեանք, որպէսզի կարենար քաղել այն ամէն օգուտները, զորս կրնար ընծայել իրեն իւր կարծեցեալ մահն, և պիտի մնար այնպէս, մինչեւ որ իւր դարձրն ամբողջապէս կատարէր Տոքթոր Անթէքիրթ։

Երկու Միջերկրական ծով կայ երկրագնդիս վրայ։ մին հին աշխարհի, միւսը նոր աշխարհի մէջ։ Ամերիկեան Միջերկրականը Մեքսիկայի ծոցն է, և չորս ու կէս միլիոն քիլոմեթրէն աւելի ընդարձակութիւն ունի։ Իսկ Լատին Միջերկրականն երկու միլիոն ութ հարիւր ութսուն–հինգ հազար հինգ հարիւր քառակուսի քիլոմեթր տարածութիւն ունի, այն է միւսին կիսուն չափ։ բայց աւելի պէսպիսութիւն ունի իւր ընդհանուր նկարագրին մէջ, առաւել հարուստ է ծոցերով ու նաւահանգիստներով, ջրագրական ընդարձակ ստորաբաժանումներով, որք ծով անուան արժանացած են։ Ինչպէս յունական Արշիպելագոսը, Կրետէ ծովը, հանանուն կղզիէն վեր, Լիբէական ծովը նոյն կղզիէն վար, Ադրիական ծովը ընդ մէջ Իտալիոյ, Աւստրիայ, Թուրքիոյ և Յունաստանի, Յոնիական ծովն որ կը բանայ դէպ ի Զանթա, Կեփալոնիա և այլ կղզիներ, Տիրիրեան ծովն Իտալիոյ արեւմտեան կողմէ, Եւդոքսեան ծովը Լիբարեան կղզեաց շուրջը, Լիսոն ծոցը, Բրազիլոյի մահկանաչ ծոցը, Ճէնովայի ծոցը, Երկուց Լիդուրեանց մահիկը, Կապէսի ծոցը, Թունիզի ծովեղերաց մահիկն և Ամերիկեան ծովեղերաց երկու Սիւրդերը։

Արդ, այդ ծովուն ո՛ր ծածուկ խորշն իրեն բնակավայր ընտրած էր Տոքթոր Անթէքիրթ։ Հարիւրաւոր կղզիներ, հազարաւոր կղզեակներ կան այդ շրջանաւական անհուն աւազանի մէջ։ Անհնարին է համրել անոր խորշերն ու կէտերն։ Որչափ ժողովուրդք, այլազանք ազգաւ, բարուք և քաղաքական հանգամանքք, խնդնեալ են անոր ծովեղերաց վրայ, ուր մարդկութեան պատմութիւնը քան և աւելի դարերէ ի վեր դրոշմած է գլուր կնիք, Ֆրանսացիք, Իտալացիք, Սպանիացիք, Աւստրիացիք, Օսմանցիք, Յոյնք, Արաբք, Եգիպտացիք, Տրիպոլեցիք, Թունիզցիք, Ճէզայիրցիք, Մարոքեցիք, մինչեւ իսկ Անգլացիք ի Ճիպրալթար, ի Մալթա և ի Կիպրոս։

Նրեք ընդարձակ ցամաքներ կը շրջապատեն զայն իրենց ծովեղերքով։ Եւրոպա, Ասիա, Ափրիկէ։ Այդչափ ծովեղերաց եւ կղզեաց ո՞րուն մէջ փնտռած էր գիւր հեռաւոր մեծարան Մաթիաս Սանտորֆի կոմս, կերպարանեալ ի Տոքթոր Անթէքիրթ, որ սիրելի անուն մ'էր Արեւելեայց մէջ։ Զայս պիտի իմանար Պետրոս Պաթորի։

Պետրոս, վայրկեան մ'աչերը բանալէ յետոյ, վերստին կատարեալ անզգայութեան մէջ ընկած էր, ինչպէս այն պահուն, յորում Տոքթորը զայն իրր մեռեալ թողեր էր Բալուզայի տան մէջ։ Տոքթոր Անթէքիրթ, բնախօսական այն երեւոյթներէն մին արտադրած էր, որոց մէջ կաքը մեծ դեր կը խաղայ և որոց արդիւնք ոչ ևս երկայնելի են։

(Շարունակի)

Զախ կողմի տախտակին վրայ արձանագիր չկար։ Ակամայ մտածելու պիտի ունենար ընդ հուլ։

—Վերցո՛ւ սա տախտակն ըսաւ Տոքթորը։

Մաթիթիու դիւրութեամբ հանեց տախտակն, որ տակաւին մածուցեալ չէր։ Գեւտինը դրաւ, և դագաղ մը տեսնուեցաւ պատին փորքին մէջ։

Պետրոս Պաթորի մարմինը պարունակող դագաղն էր։

—Դուրս հանէ, ըսաւ Տոքթորը։

Մաթիթիու դուրս քաշեց դագաղն, առանց Բէսքաթի օգնութեան, թէ և չատ ծանր էր, և վանդակադնէն դուրս հանելով բերաւ խորին վրայ դրաւ։

—Ա՛ռ սա գործիքն, ըսաւ Տոքթորը պրոտուտակի բանալի մը տալով Բէսքաթի, և բաց սա դագաղին կողքերէն։

Հրամանը կատարուեցաւ քանի մը վայրկենի մէջ։

Տոքթոր Անթէքիրթ մէկ կողմ քաշեց ճերմակ սաւանն որ ծածկած էր մեռելին մարմինն, և իւր գլուխը մեռելոյն կուրծին վրայ դրաւ իրր թէ նորա սրտին բաբախումը լսելու համար։

—Դուրս հանէ սա մարմինն, ըսաւ Մաթիթիուի։

Մաթիթիու կատարեց հրամանն՝ առանց որ և է առարկութիւն մ'ընելու, ո՛չ ինքն և ո՛չ Բէսքաթ, թէ և գերեզմանէ մարմին դուրս հանելն արդիւնաւ էր։

Երբոր Պետրոս Պաթորիի մարմինը խոտին վրայ դրուեցաւ, Մաթիթիու նորէն պատեց զայն իւր սաւանովն, որոյ վրայ Տոքթորն ալ իւր վերարկուն ծածկեց։ Կամարիչը նորէն փակուեցաւ պատուակներով, և դագաղը պատին փորքին մէջ զետեղեցաւ։ Յետոյ կնէ տախտակն ալ տեղը դրուեցաւ ըստ առաջնոյն։

—Վերցո՛ւ սա մարմինն, ըսաւ Տոքթորը Մաթիթիուի։

Մաթիթիու իւր հուժկու թեւերուն մէջ առաւ երիտասարդին մարմինը, տղու մը մարմնոյն պէս վերցուց։ յետոյ Տոքթորին և Բէսքաթի հետ վար իջնել սկսաւ այն կղզնական ծառուդիին, որ ուղղակի գերեզմանատան պատին խրամատի քով կը տանէր։

Հինգ վայրկեան յետոյ խրամատէն դուրս ելան, և Տոքթորը, Բէսքաթ և Մաթիթիու, քաղաքին պարսպին տակէն դէպի ծովեզրն երթալ սկսան։

Ոչ մի խօսք չէր փոխանակուած այս երեք մարդոց մէջ։ Բայց, եթէ հլու Մաթիթիու մեքենայէ մ'աւելի չէր խորհրդածեր, Բէսքաթի ուղղղին մէջէն ինչ'ր չէին անցներ։

Գերեզմանատունէն մինչեւ ծովեզրը, Տոքթոր Անթէքիրթ և իւր երկու ընկերը ոչ մի մարդու չէին հանդիպած։ Բայց երբոր մտեցան այն փոքրիկ ծովախորշին, ուր Էլէֆրէյի մակոյկն իրենց պիտի սպասէր, մարքաւոր մը տեսան, որ ծովեզրին առաջին ժայռերուն վրայ ճեմելով կ'երթեւեկէր։

Սակայն շարունակեցին իրենց ուղին, առանց փոյթ ընելու նորա ներկայութիւնը։ Տոքթորը՝ նոր ձայն մ'արձակելով՝ սուլիքն կոչեց անտեսանելի մակոյկին նաւապետը։

Յետոյ նշան մ'ըրաւ Մաթիթիուի, որ ժայռերէն վար իջնելով ոտքը մակոյկին մէջ դնելու կը պատրաստուէր։

Նոյն վայրկենին մարքաւորը մտաենալով՝ հարցուց։

—Ո՞վ էք դուք։

—Մարդիկ, որք կ'առաջարկեն ձեզ կա՛մ քսան ֆիորին ընդունիլ կանխիկ, կա՛մ սա պարանէն կուռփի հարուած մը։ • • • նոյնպէս կանխիկ, պատասխ

Գօճա Մուսթաֆա փաշա թաղը բնակող եօթանասուն տարեկան անձ մը իւր գաղանական կիրքն յագեցուցեր է իւր 12 տարեկան խորթ աղջկան վրայ։ Ոճրագործը ձերբակալուեր է։

ԼԱՄԱՆՀԱՅՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՃԱՆԴԱՑ

Ընդհ. Գործակալութիւն Պոլսոյ

Տ. Լեւոն Եպս. Վէրոր սրբէ

Կ'ապահովագրեն ամէն կրօնքներ և ծերարներ որք կը պարունակեն դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, դրամատոմսք, գոհարք և այլն, յանձնուած ամեն ազգի թղթատարական Վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։ Վերոյշեալ ապահովագրութիւնք երաշխաւորեալ են Մանհայմի կողմէ յանուն դրամատէրց խմբակի մը ոչ դրամագլուխն է 30,500,000 ֆրանկ։

Կ'ապահովագրեն շոգենաւով, կառախմբով, եւ մեծ ու փոքր երթեւեկութիւն ընող առագաստանաւերով փոխադրեալ ապրանքներ։

Գներն և պայմաններն յոյժ չափաւոր։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Պ. Պ. Տ. ԼԷՕՊԼԴ ԵՒ ՎԻՔԹՈՐ ՈՐԴԻ

Պոլսոյ ընդհանուր գործակատարք «Մանհայմ» Ապահովագրական ընկերութեան։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 18 մարտ

Նախարարութեան վիճակը փոփոխութիւն կրած չէ։

Տեյլի Նիւզ կը կարծէ թէ համաձայնութիւն պիտի գոյանայ։ Պրանպրիջ հակառակը կը պնդէ։

Պերլինէն կը հեռագրեն առ Տեյլի Նիւզ թէ կէս-պաշտօնական զեկոյց մը կը հերքէ Սուլտանի մէջ հաւաքեալ միջազգային նաւատորմին ցրուման լուրն։

Պուքրէշ, 18 մարտ

Սերպիոյ եւ Պուլկարիոյ միջեւ խաղաղութեան դաշնագիրը վաւերացուեցաւ երէկ իրիկուն ժամ 9ին։

Փարիզ, 18 մարտ

Նոր Փոխառութիւնն անուանական դիւնէն 1 ֆր. 60 սանթիմ աւելի կ'արժէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 18 մարտ

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—նուազում—անգլ. ոսկի	116,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	185,000
Պանքնոթեր ի պահեստի—նուազում—անգլ. ոսկի	4,000,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	41 1/8 %

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՊԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 7 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ժամ. Լնտարայի վրայ գանձային)		110 7/8
3 » » »	(վճարկեն)	110 1/2
3 » Բարիզ »	(գանձային)	22 75
3 » » »	(վճարկեն)	22 82 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Երեկ երեկոյ գոց. (Մեայ. D. Սէրի Գ. Կ.		17 11
Փօխառութիւն 1858		17 17
Բեռայի մէջ		— —
Առաւաւոտեան բացուեցաւ		17 13
Բարձրագոյն գին		17 21
Նուազագոյն		17 13
Կէս օրին		17 20
Փոխառութիւն 1858		
» 1862)	A. Սէրի Գ. Կ.	26 20
» 1860)		
» 1863)	B.	16 20
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	C.	17 13
» 1873)		

Ուլնիֆիտ Եգիպտական

Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ	76 35
Այս առաւաւ բացուեցաւ Գ. Կ.	77 10
Կէս օրին	77 10

ԲԱԺԵՆԵՑՈՒՄՔ

Սօսիէթէ ժէներալ Գ. Կ. Անգլ.		3 20
Քրէտիթ ժէներալ » » Օսմ.		6 15
Պանք տը Գոնս » » »		4 10
Սօս. Շանժ է վալէօր... » » »		3 20
Թրամուէյ » » »		290
Բուլկիրի երկաթուղի ... ֆր.		39 50
Օշրիկատիսի տը Բրիօրիթէ ... »		—
Բանքերուզքի Լաբրիսմի ... »		58

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի ...	գրշ.	100
20 ֆրանկնոց ...	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ Իմբերիալ ...	»	90 20
Քրէտիթ	»	51 20
Ռուսական թղթադրամ ...	»	8 92
» արծաթ ...	»	89 10
Ֆիորին ...	»	8 32
Մէտ. արծ. (ատրբ.) ...	»	107 38
Ալտնոց ...	»	102 20
Հինգնոց ...	»	102
Մէտալիք ...	»	97 20
Գլինէ ...	»	—
Թղթադրամ ...	»	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 18 Մարտ, ժամ 5 վայր. 45 երեկոյ

Անգլ. ֆօնսոլիտէ		100 1/2
Օսմ. » Սէրի Դ.	բացուեցաւ	15 1/8
» » »	գոցուեցաւ	15 3/16
» » »	Ա.	26 1/2
» » »	Բ.	16 3/8
» » »	Գ.	15 1/8
Օթման 1871		72 3/4
Փոխառութիւն 1877		86 1/4
Պանք Օթման		11 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873		99 5/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)		69 1/2
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		94 1/4
Տոյրա Սանիէ		71 3/8
Ցօմանիա (փոխառ. Բօչիլա)		93 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4%		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		— —

Վիէննա, 18 Մարտ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լնտանի վրայ ...	125 95
Օսմանեան երկաթուղի ...	19 50

Բարիզ, 18 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % ...	109 22 1/2
» » 3 %...(գը. կոր.)	80 82 1/2
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 25
» » » գոցուեցաւ	15 32 1/2
» » Սէրի Բ. ...	16 30
» » Գ. ...	15 20
Օսմանեան երկաթուղի ...	39 25
» Բէյրութի բաժնեթուղթք ...	— —
Պանք Օթոման ...	539 37 1/2
Գրէտիթ Լիոնէ ...	532 50
» Ֆոնսիէ ...	1357 50
Բաժնեբաժին Լիոնի ...	1237 50
Ռուէզի ջրանցք ...	2121 25
Ռուսական 5 % 1877ի ...	100 7/8
Իտալական Ռանթ ...	98 17 1/2
Եգիպտական միացեալ ...	349 37 1/2
Սպանիական (արտաքին) ...	58 1/4
Բրազիլիոյ թիւրք ...	370
5% Հելլենական ...	279 37 1/2
Զէք Լնտարայի վրայ ...	25 16

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 18 Մարտ, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 % ...	109 35
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սէրի Դ ...	15 40
Եգիպտական ...	351 25

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

« ԱՐԵՒԵԼՔ »Ի

ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆՆ ՑՈՆՎԷՐՍ

ԱՆՎԷՐՍ, 11 մարտ

Հետաքրքրական է բարեկենդանի առթիւ տեղի ունեցած ժողովրդային տօնն յԱնվերս։ Շաբաթ յառաջ սկսան փողոցաց մէջ տեսնուիլ պարահանդէսներու յայտարարութիւնքն անսովոր մեծութեամբ խոշոր գրերով։ Քաղաքին մէջ գտնուող ամէն սրահ, ամէն թատրոն, երգեցիկ զբօսավայր, գրեթէ ամենուրեք պարասրահի փոխուած ու ըստ այնմ յարդարուած էր։ Թատրոնի տեսարաններն քակած ու ընդարձակագոյն սրահներ ստեղծած էին։ Այս սրահներէն մին՝ առաւել քան Օպէռայի ու Այհմպրայի ճոխ սրահներն, Վառիէթէ թատրոնին սիւնազարդ սրահն էր որոյ համար կրնամ ըսել թէ Բեռայի Վէրտիի թատրոնին սրահին տասնապատիկ ընդարձակութիւնն ուներ։ բնականաբար այս համեմատութեամբ լուսաւորութիւնն և չքեղութիւնն, ձեռնային պարաէներն, ջրացայտ աւազաններն, արձաններն, էլեկտրական լոյսերն եչն։ և մանաւանդ սոսկալի բազմութիւնն դիմակաւորաց և անդիմակաց որք թէեւ ճաշակաւ զգեցած, այլ չեմ կրնար ըսել թէ կրնային գեղազանցել կամ մթագնել մեր ազգային պարահանդէսներու փայլուն ասպետներն։ Բովանդակ Անվերս կը ցնծար կը խայտար, և քանի չափ պարի ընդարձակ սրահներ բաւական չէին ամփոփել այս կարի զբօսասէր ժողովուրդը։

Այս առթիւ ներեցէք ինձ յիշել թէ Պոլսոյ մէջ ազգային պարահանդէսներու դէմ գանգատողներ կամ պարահանդիսի սկզբունքը բացարձակապէս մերժողներ կային, ինչպէս ամէն տեղ կրնան գտնուիլ։ Նոյն իսկ Վառիէթէի պարահանդիսի մէջ եկաւ ինձ այս մտածումը։ Եւ ըսի ինքնին թէ չատ անգութ և յեսադիմական պիտի լիներ փակել այս դրախտանման վայրերն ուր մարդ կու գայ զմայլիլ գեղեցկին վրայ, ուր մարդ կուգայ նոր շարժում մը, նոր ցնցում մը տալու կեանքի միօրինակութեանն։ Շատ անգութ պիտի լիներ արգիլել ժողովրդային ընդհանուր ցնծութեան այս հինաւուրց սովորութիւնն։ փակել երիտասարդ հասակի անո՛ւշ անրջոց այս գեղեցիկ ասպարէզն։ խափանել ընտելացման, բարուց ամոքման, ճաշակի կրթութեան, մրցումի, բարոյացուցման այս հզօր միջոցը։ ո՛հ, մարդոյ կեանքը շատ կարճ է և շատ միօրինակ։ եթէ մերթ ընդ մերթ տեղի ունեցող այս զուարճութիւններն ալ վերցնենք, ի՞նչ կը մնայ մեզ ուրեմն...։

Այլ Անվերսայի բարեկենդանը գիշերներէն զատ ցերեկայ տօն մ'ալ ունի, որ երկու օր կը տեւէ, երկուշաբթի և երեքշաբթի։ Այս տօնին վրայ նախնական գաղափար մ'ունենալու համար կը հաճաւտեմ ձեզ Անվերսի քաղաքապետին շաբաթ մ'առաջ ըրած յայտարարութիւնը լրագրաց միջոցաւ։ «Անվերսայի քաղաքապետը Բարեկենդանի առթիւ կը յիշեցնէ օրինաց հետեւեալ տրամադրութիւնքն։ արգիլեալ է դիմակաւորաց և փոխակերպելոց սուր, դանակ, բիր կամ այլ պաշտպանողական կամ յարձակողական զէնք կրել։ պարտին ոստիկանութեան առաջնոյն հրաւէրին դիմակը վար առնել։ Արգիլեալ է քաղաքային, զինուորական, կրօնական դիմոց կամ պաշտօնեից հագուստը կրել կամ բարի վարուց անվայել կացութիւն ունենալ։ Արգիլեալ է յարձակիլ մէկու մը վրայ կամ թշնամանել զոք, և մտնել տիրոջ կամ վարձակալին կամաց դէմ տուն, խանութ, վաճառատուն ևն։ Արգիլեալ հրապարակաց կամ փողոցաց մէջ կրակ վառել, ատրճանակ պարպել կամ հրթիռ պայթեցնել։ Բաց ասպէ խոպէ ոչ. ֆէնէլլէ է անցորդներու կամ հանդիսականներու վրայ սիսեռ, բակլայ կամ ուրիշ բան նետել որք կրնան մարդ վիրաւորել։ Նոյնպէս վարսակ, ալիւր, աւազ, կիր կամ ուրիշ բաներ որք կրնան մկասել անձանց կամ անոնց հագուստին։ Կառքերու շրջանն հետեւեալ կերպով սահմանուած է։ մեկնելով «Բլաս տը Մէյր»էն։ ։ ։ Հոս քաղաքապետն երեսունի չափ փողոց կը սահմանէ երկուշաբթի օրուան և երեսունի չափ ալ երեքշաբթի օրուան, ուսկից կառքերը կարգաւ իրարու հետեւելով պիտի կաղմեն դիմակաւորաց և անդիմակաց այն մեծ շրջանը զոր սովորութիւնը կը նուիրագործէ դարերէ ի վեր։ Կառքերու այս շրջանը կը նմանի մեր Բամազան ամսոյ մէջ Սուլթան Պայազիտի հրապարակին վրայի թուրք հանրմներու կառաց շրջանին, տարբերութեամբ որ 500ի չափ կառքեր քաղաքին փողոցներէն կամ հրապարակներէն սահմանեալ ուղղութեամբ 5 ժամ շարունակ շրջան կ'ընեն այս փողոցները լեցնող երկու կարգ խուռն բազմութեան մէջէն։

Քաղաքապետին այս հրաւէրը սահմանուած է ընաւ մտիկ չընելու։ Պատահեցայ կանանց որք կրօնուհեաց սև զգեստն հագած էին վարդարանը մէջքէն կախած։ այլք որք Բօտրլիէի կարգին չուանով վերարկու զգեցած էին։ Ասունցմէ զատ, երկուշաբթի իրիկուն 24 տարեկան դիմակաւոր երիտասարդ մը սպանուեցաւ որովայնը ճզքուելով և աղիքները դուրս թափուելով։ Ոճրագործն ի շնորհս իւր դիմակին չկրցաւ ձերբակալիլ։

Այլ քաղաքապետին հրաւէրին ամենէն աւելի մտիկ չընուած մասը խոպ-ոպէնը-ած մասն է, որ և ամենէն տարօրինակն է։ Քաղաքացիք զայս գիտնալով, այս երկու օրն իրենց հին զգեստներն կը հագնին և հին ու տափակ գլխարկնին կը դնեն, չը ճաստուելու համար այն տարափներէն զորս կ'ուղղէ արգիլել քաղաքապետութիւնն ու չկրնար։ Սահմանեալ փողոցները դիմակ խուռն ու հոծ բազմութիւնն հոգ տարած է կանխապէս գրպաններն լեցնելու սա առարկաներով որք իր ռազմամթերքն են։ ալիւր, ձիւնի մեծութեամբ թղթի բեկորներ, սիսեռն, գարի, վարսակ, յարդ, լեղակ, կաղին, լիմոն կամ նարինջ, ալիւրով եփուած կաղինի մեծութեամբ մասնաւոր բան մը և հոտաւետ ջրով լեցուած բարակ անագէ խողովակներ։ Բայց ամենէն աւելի գործածուածն ալիւրն ու աւազն են, որոնցմով լիմոնի մեծութեամբ թուղթէ գնտակներ շինուած են։ ասոնք մասնաւորաբար խանութներու մէջ կը ծախուին։ Վա՛յ այն աղջկանց կամ տիկնանց որք գեղեցիկ են։ արանց որք բարձր ասուեայ գլխարկ դրած են, որք յարգելի դէմք մ'ունին կամ փոզոցէն լուրջ երեւոյթով մը կ'անցնին։ վա՛յ ան տան որոյ պատուհաններք բաց թողուած են։ ժողովրդեան խօլ դիմարութիւնն ասոնց և ոչ մէկուն կը խնայէ։ ամեն կողմէն կը տեղան տարափներն այն կատաղութեամբ որպէս լինէր մարդ պատերազմի դաշտին վրայ։ և առաւել վա՛յ այնմ որ ալիւրի գնտակ մ'ուտելէն կամ վարսակի կամ յարդի տարափի մ'ենթարկուելէն ետք փորձէ վրան մաքրել։ անմիջապէս մեկին հետ քսան կը տեղան վրայ, և փոխադարձաբար։ Մէնէներ (պարոն) և Տ-ֆէրներ (օրիորդ) տուներու պատշգամներէն և պատուհաններէն կը տեղան ժողովրդին վրայ և ժողովուրդը վարէն վեր կ'արձակէ հարիւրաւոր գնտակներն ռումբերու պէս որք օդին մէջ նետուելով ճերմակ հեւոք մը, ծուխ մը կը ձգեն։ ու երբ նպատակին կը հասնին և վերէն վար ճերմակ կը ներկեն տիկինն, օրիորդն, տէրն, երիտասարդն, ո՛ոք և լինի, յայնժամ ժողովուրդն մոլեգին որոտագին քրքիջներ կ'արձակէ։ Դիմակաւորաց կառքերն առաւել ևս ենթակայ են այս տարափներուն, որք նոյն կատաղութեամբ կը պատասխանեն փողոցը կեցող բազմութեան։ Իսկ ասոնց ենթակուիլ չուզող ընտանիքներն, որք կառքի շրջանին մէջ են, պարտին պատուհաններք դոց պահել։

Ոստիկանութիւնն, որ Եւրոպոյ մէջ ամենուրեք ներկայ է, կը հսկէ ու կը դիտէ այս ամենն իր լուրջ ու անծիծաղ դէմքով։ գնտակ ու տարափ իրեն չեն ուղղուիր, այլ նորա համաղգեստն ալ մաքուր չմնար ու կռնակին կամ գլխարկին վրայ ճերմակ ալիւր կը տեսնես տեղ տեղ։ ոստիկանութիւնն ենթակայ կ'ըլլայ այս տարափներուն երբ խոտութիւն ընել ուզէ իր պարտուց կատարման մէջ։ Զկարծէք սակայն թէ այս տարօրինակութեան դերակատարք միայն խուժանն ըլլայ։ վաճառականներ, պատուաւոր անձեր, ընտանեաց մայրեր, համեստ օրիորդներ մեծ մասն ունին ասոնց մէջ։ քիչ մարդ կը տեսնես որ առանց ալիւրի ըլլայ։ և զարմանալին այս է ահա որ Քաֆէ Սիւիսի, Քաֆէ տը լ'Ամբրէէօռի պէս սրճարաններ ուր վաճառականք կը յաճախեն, կը տեսնես յաճախորդներն որ ընտանեօք կամ ընկերով նըստած իրարու հետ ամենայն լրջութեամբ կը խօսին, սակայն գլխարկնին, մազերնին և զգեստնին ալիւրով, աւազով կամ վարսակով ճերմկցած են, գրեթէ մինչկատակաց Բալլաչօի պէս։ նշան է թէ անցած է սահմանեալ փողոցներու մէջէն։ հոդ չեն տանիր զայն մաքրելու քանզի վերադարձին նորէն պիտի ենթարկուին այդ փորձութեանց։ Հետաքրքրական է տեսնել նոյնպէս օրիորդներն, տիկիններն, ընտանեաց մայրեր, հաճախական հասարակաց լիմարութենէն, պատճառաւ որ ընտանեաց հայրը բարձր գլխարկ դրած է։ Բազմութիւնը կը խուժէ նոցա ետեւէն, մինչեւ որ կարենան ապաստանիլ կա՛մ տուն մը կա՛մ սրճարանի մը մէջ։

Այսպէս ահա անցաւ բարեկենդանն յԱնվերս, ճշմարիտ տօնախմբութիւն մը Ցիմարութեան Աստուածուհւոյն։

Զորեքշաբթի ինչպէս գիտէք Մուսրոց օրն է։ և Անվերսի ուղղափառ հաւատացեալք խուռն կը դիմեին եկեղեղեցիներն, ճակատներնուն վրայ ընդունելու մոխրէ սեւ խաչը զոր քահանայն ճերմակ շապիկով կեցած կը դրոշմէ հաւատացելոց։ Բարեպաշտ ծերունիք կը պահեն զայն մինչեւ երեկոյ, այլ օրիորդք և երիտասարդք կը սրբեն զայն դեռ եկեղեցիէն դուրս չելած։

Ի կրկին տեսութիւն։

ՑՐ. ՍԻՈՍԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Նոր Մաթուսաղա մը։ — 39 տարի կառավար։ —Ձէյ Կուլտի անուանակից մը։— Գարունն և գործադուլք։ — Գործարանատերք։ — Հորիզոնը մթամած։

Միացեալ Նահանգաց Տէթրոյա քաղաքին մէջ Անդրէաս Լուքաս անունով մէկը կայ այժմ, որ անցուցած է 127 տարիներ։ ահաւասիկ փաքրիկ Մաթուսաղա մը։

Բաւական ժամանակ առաջ նոյն քաղաքին մէջ մեռաւ Ֆրիման անուն մէկը 124 տարեկան հասակին մէջ, և իւր թողած զաւակաց ու թոռանց թիւն էր 138։ նոյն ժամանակ ամէն ոք կարծած էր թէ Ֆրիման դարուս ամենէն տարիքոտ մարդն էր որ մեռաւ։ Սակայն այժմ այդ կարծիքի հիմանց խախտած է, զի Լուքասի տեսած գարունները աւելի շատ լինելէ զատ, այժմ առողջ մի վիճակ ունի նա և դուցէ ապրի շատ մը տարիներ ալ։

Լուքաս գրեթէ իւր բոլոր կենաց մէջ իւր բաղուկներով շահած է իւր ապրուստը։ Սակայն երեք տարի առաջ այս նոր Մաթուսաղան ակնոց իսկ չը գործածեր եղեր։ 1883ին իւր մէկ զաւկին այցելութեան գնացած ատեն, հեռուէն կրցած է կարդալ շատ մը խնութիւններու վրայի գրերը։ Մերուներն դեռ տասը տարի առաջ մի կառավար էր առանձին ընկերութեան մը որոյ հովանաւորութեան տակ գործած է իբր 39 տարի։ իսկ առաջ ծառայեցած է զօրավար Ճագսընի քով, որ վրայ կը պատմէ այժմ շատ բաներ, որք կրնան գտնուիլ պատմութեան մէջ միայն։

Երկայնակեցութեան այս հաղուագիւտ օրինակն ամուսնացած է երկիցս։ առաջին կնիկէն ունեցած է եօթն և վերջինէն տասն և եօթն զաւակներ՝ որոց մեծ մասը կ'ապրին այժմ զանազան կողմեր։ Իւր աղջիկներէն մին՝ որոյ անունն է Տիկին Ուիլերմս՝ կը բնակի Իսթ Սակինօի մէջ և 71 տարեկան է։

Հէրալտի ուղիղ հեռագրի մը նայելով, Նոր Մաթուսաղան կը յիշէ Միացեալ Նահանգաց բոլոր գլխաւոր դէպքերն, ինչպէս նաև մեծ յեղափոխութիւնն ու քիչ մ'ալ բաներ յեղափոխութենէ առաջ։

Քիչ ատեն առաջ Նիւ Եորքի փողոցներու վրայէն երթեւեկող շոգեկառաց մէջ մը Վաշինկտոնի մէջ կնիկ մը՝ Մարի Պօէքնը անուամբ, մանչ զաւակ մը կը ծնէր, և շատ չանցած Նորածնին հետ կը փոխադրուէր ի տուն, ուր իւր ամուսինն ուրախութեամբ կը լեցուէր։ Մի քանի ժամ անցնելէ յետոյ Մարի կը ծանուցանէր իւր երկան թէ ինք դրած էր իւր միտքն «Ձէյ Կուլտ Պօէքնը» անուանել իւր զաւակն։ «Եթէ աղի, կը յարէր տիկինն, եթէ աղջիկ, եթէ ինչ որ ուզես ինքդ տուն։» և սակայն Մարիի ամուսինն կը հսկառակի այս գաղափարին — «Կնիկ, խե՞նդ ես դու, կ'ըսէ, մենք ձէյ Կուլտի մը հետ ի՞նչպէս պիտի բնակինք տան մէջ։ ես չեմ ուզեր որ մեր հանդարտութիւնը վրդովի մի այդպիսի բանով։» Վերջապէս բաւական վիճաբանութիւններ ծագելէ յետոյ Պ. Պօէքնը չի յաջողիր համոզել իւր կնիկը, տղայաբերութեան առթիւ ընչին ընծայ մը կու տայ նմա ու պաղութիւն կը տիրէ երկու ամուսնոց մէջ տեղ որք կը վերաբերին եղեր չքաւոր դասու ժողովրդեան։

Քանի մ'օրեր անցնելէ յետոյ լրագիրք կ'իմանան այս դէպք ու ընտանեկան կռիւն երեւան կը հանեն։ բնականաբար մեծահարուստ ձէյ Կուլտն ալ կը լսէ խնդիրը։ Մէկ երկու օրերէ վերջ Տիկին Պօէքնը կ'ստանայ մի նամակ որոյ մէջ կը գտնէ ներփակեալ 50 տոլարնոց մի արժէթուղթ։ Նամակը գրուած է եղեր հարուստ ձէյ Կուլտէ որ կը խոստանայ եղեր Նորածինը մի կառավար ընել իւր երկաթուղեայ միոյն մէջ։ Պ. Պօէքնը զայս լսելով գոհ չլինիր և կը պահանջէ եղեր իւր ամուսնէն ձէյ Կուլտ չանուանել փոքրիկը։ Վերջապէս շատ օրեր չանցած գիշեր մը Մարիի ամուսինն արբած կը մտնէ և կ'սպառնայ իւր կնկան ձէյ Կուլտ անուան առթիւ, սակայն ոստիկանութեան միջամտութիւնը կը հանդարտեցնէ բարկացոտ այրը՝ զայն տանելով «հրեշտակաց բնակարանը», յանցաւորաց ոսկեղէն տունը։

Ցառաջիկայ գարունը կ'երեւի թէ գործադուլներու գարուն մը պիտի լինի։ ամեն կողմ գործաւորք շարժիլ ըսկսած են։ չեմ սխալիր եթէ ըսեմ թէ չկայ գործարան մը Միացեալ Նահանգաց մէջ որոյ գործաւորք գործադուլ ընել չխորհին։ Քանի մը շաբաթներէ ի վեր չհրատարակուիր թերթ մը որ մէջ չգտնուին երկայն լուրեր գործադուլներու ու գործաւորաց ժողովներու վրայ։ երէկ երեկոյ միայն Նիւ-Եորքի մէջ ութը տեղեր ժողովներ կը լինէին այս խնդրոյ առթիւ։

Իսկ գործարանատերք կարծես թէ մեղմանալ սկսած են, քանի մը գործատերեր հաճած են զիջանիլ իրենց գործաւորաց կամքին, որովհետեւ գործերուն բացման ժամանակն է այժմ։ Սակայն սխալ չէ կարծել թէ այս զիջումը կարճ ժամանակի մը համար պիտի լինի միայն, և անշուշտ օր մը նորէն պիտի սկսին նեղել այն անձերն որոց վրայ սորված են բռնանալ։

Հ. Էկինեան

Ա.Զ.Դ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բաժանորդաց առաջին Ընդհ. ժողովն տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիւրակէ օր, մարտ 9, վաւերացնելու համար Միութեան կանոնակերպութիւնն ու կանոնագրութիւնն, որ ընկերաց պիտի ղրկուի հրաւիրագրերու հետ։ բայց գուցէ ոմանց նամակներն ձգնիւ իրենց չի հասնին։ Ներկայիս կը ծանուցանենք անոնց, որ մինչեւ այս ուրբաթ երեկոյ իրենց հրաւիրագրերն չեն ստացած, կրնան ընդունիլ զայնս շաբաթ օր Միութեան գրասենեակէն։

Կը ծանուցանենք նաև որ ներկայ առժամանակեայ Տնօրէն ժողովս չի կրնար բաժանորդագիրները գանձելու համար մասնաւոր հաւաքիչ ղրկել, ուստի բաժանորդք՝ ինչպէս ծանուցուած է, պէտք է անձամբ երեն կամ ղրկեն իրենց բաժիններու շաբաթականներն և փոխարէն ստանան ընկալագրերն Միութեան գրասենեակէն։ Այս վճռաբանութիւն չի կատարողներն չեն կրնար ընկեր նկատուիլ և հետեւաբար յառաջիկայ բաժանորդաց Ընդհ. ժողովոյ ներկայ գտնուիլ։

Ի Դիմաց
առժամեայ Տնօրէն ժողովոյ
Ատենապետ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

5 մարտ 1886
Գրասենեակ
Արեւ. Տնտես. Միութեան
Ղալաթիա, Քիւրէկճիլէր
Զիվէր-Պէյ խան թիւ 12

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Հաթապ անպարը լաղրմէսի իչիւն միւպայաա օլունմադ իւղրէ միւնադասայա գօնուլան պալատէ մուրադամ իքի գալէս էշեա ֆիյաթը մուրադգամալերի իլ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մարդրումինին օնընճը փաղար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնադասալէրի պիլ իճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլերի վիրիլէճէկլինտէն իթիթիմէկի թալիպ վէ օն պիրինճի սալ կիւնի եիւզտէ պէշ թէնդիլին՝ բաղնապուլունանլարդն մագամը սէրասկերլէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 մարտ 1886.

1—3

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Նու արալըգ տագիք ֆիյաթիրնըն թէրագգը իթիմէսի ճիհէթի իլէ էթմէքճի էնտաքընը վագը օլան թալիպլէրի իւզէրինէ լէտէլհիասա տագիգին ֆիյաթը հաղրէսի էթմէք նարթընա պէշ բարա զամմը իճապ իթիտիրիր տէրճճէտէ օլտուղու անլարչլուքընտան, իչպու ճումաա կիւնինտէն իթիպարէն էթմէքճի էթմէկինին պէշ բարա զամմը իլէ էլի բարայա վէ սիմիթճի. էթմէկինին տաիի պէրմիթմատ օն բարա նօգսանը իլէ գըրդ բարայա սաթմըրլմասը զամանտա իճապը հալ իճրա գըրընմըշ օլմաղլա իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըրընը։

6 մարթ 302

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՕՈՒՆ

Էվգաֆը Հիմայուն վարիտաթը ումուիսէ իտարէսինտէ պէհէր կիւն միւզայիսէլերի իճրա օլունմադա օլան աթիւրպիրը մանկիլաթրն մուայէնէ օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան ճիւնճիւ հաֆթասը օլան իչպու 302 սէնէսի մարթրնն ճիւնճիւ բարար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն 1 հաֆթա զարֆընտա թաիպ օլանլարդն գըյմէթը մուսամմէնէսինին էօչիւրինէ միւսաւի թէէմին ազչէսի իլէ պէրարէէր իտարէի մէգքիւրէյէ միւրաճաաթ իթիմէլերի լաղրմ կէլէճէկի ճիւնճի տէֆթա օլարագ իլան օլունուր։

· 49 · 15000 · —Շահզատէ պարընտա Էրմին Նուրէտտին մահալլէսինտէ Ճամիի չէրիֆի սօգաղընտա Արապաճը պարը Շէճատտին էֆէնտի վագֆընտան թէրպիէն 60 մէթրո արսատէ 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գուլա վէ օֆուզ մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ ահչաակ 1 պաղ մէնղիլ։

· 8 · 2000 · —Գասըմ բաչատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Զիվիճիլէր սօգաղընտա Գասըմ բաչա վագֆընտան միւլքի վէ վէ Հարէմէյն կէտիկեաթընտան կէտիկի օլմագ իւզրէ թէրպիէն 30 մէթրո արսատէ ֆէվգիտտէ 1 օտայը միւշթէմիլ գեարիր վէ էէրի 100 ղրշ քիրայա միւթէհամիլ պիր պաղ գալայը տիւքքեանընէն միւքիրինին սիւլիւս հիսսէսի իլէ կէտիկինին 6 հիսսէ-սէն 1 հիսսէսի։

· 6 · 5000 · —Եէնիպազէյէտ Գարատան Սինան բաչա մահալլէսինտէ Գէրբուի սօգաղընտա թէրպիէն 45 մէթրո արսատէ 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլա վէ 90 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ Հատիչէ խաթունա վագֆընտան ահչաակ 1 պաղ մէնղիլ։

· 32 · 1714 · —Զարչուի քէպիրտէ Մէրճան աղա մահալլէսինտէ Իօրիւճիլէր գարուսը սօգաղընտա Էվգաֆ կէտիկեաթընտան թէրպիէն տէօրթ պուչուք մէթրո արսատէ չէրի 100 ղրշ քիրայը գեարկիր պիր պաղ ֆէճճի տիւքքեանը կէտիկինին պիւթիւնի։

· 27 · 2000 · —Հօճա բաչատա Էլվանզատէ մահալլէսինտէ Թիմուր գարու Էսիրնէ ճատտէսինտէ Էվգաֆ կէտիկեաթընտան թէրպիէն 36 մէթրո արսատէ 1 պաղ պէրպէր տիւքքեանը կէտիկինին 120 սէնիմնէն 14 սէնիմ հիսսէսի։

· 6 · 8 · 3000 · —Էյրի գարուտա Մօլլա Աչղը մահալլէսինտէ Իպրահիմ պէյ սօգաղընտա մէրհումէ Հատիչէ Սուլթան վագֆընտան թէրպիէն 114 մէթրո արսատէ 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գուլա վէ 70 մէթրո պաղչէ յի միւշթէմիլ պիրպիրինէ մութթասըլ ահչաակ իքի պաղ մէնղիլին նըսֆ հիսսէլէրի։

· 14 · 45000 · —Գալաթատա Շէհիտ Մէհմէտ բաչա մահալլէսինտէ Գալաֆաթ եէրի ճատտէսինտէ մուգատտէմա գայրգխանէ վէ Փէվգի պէրպէր տիւքքեանը վէ էլէվմ էէհրի 600 ղրշ քիրայա միւթէհամիլ թէրպիէն 144 մէթրոտա արսա տէրուինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ 1 պաղ թիմուրբը մաղազասընն տէրուինտէ միսթէդգր նիւսմը պէրպէր կէտիկինին 32 սէնիմ իթիթարը իլէ 14 սէնիմի մահկիլաթէն վէ գուսուր 2 սէնիմ հիսսէսի տաի

ՖԷՆԻՔՍ PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ, ՊԱՀԵՍՏ ԴՐԱՄ, ԱՐԵԼԻՔԱՆ 1,000,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ՎՆԱՍՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 31 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր տեւողութեան մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատեւարքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Ղոլիս և յարուարձանս, կատարեալք ձեռամբ ստորագրելոցս որք լիակատար գօրութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու ցնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա — Գործակատարք ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ եւ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս Նորհիւ ՀԼՕՈՒԱՐՏ ի կատարելագործեալ Կրքնատներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելու եղանակն. Շիշը կրակին դրայ նեռեցէք այնպէս որ կոտրի. դուրս եկող կաղն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են Նորհիւ այս կրքնատներուն։

Ցոյժ չահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 8 և Զաղմագճըլար Եօղուշու, Թիւ 35

Մէրպիէն 137 մէթրօ արսատէ 7 օտա վէ 3 սուփա վէ 1 գուլու վէ 45 մէթրօ պալտէյի միւլիմէլի 1 նուսէրօղու խանէսէ չէհրի 120 ղրշ քիրալը մուգատանա 1 վէ էլ-հիլէվմ 2 պալ ախչալ մէնդիլին պիւթիւր։

• 15 • 3750 • —Իյուպպէ Սիւլէյման Սուլթանը մահալլէսինէ Սու Թէրազիսի ճանտարմէսինէ Խէվմէէ Սինան էֆէնտի վագֆընտան Թէրսիէն 60 մէթրօ արսատէ 3 գարա վէ 1 սուփա վէ 1 գուլու վէ 76 մէթրօ պալտէյ ի միւլիմէլի ախչալ 1 պալ մէնդիլին նէսաֆ հիսէսի։

• 51 • 1666 • —Իւսրիւատարա Խէվմէէ Հիւսնա Խանում մահալլէսինէ պէօյուբ նակէլէ մէ յասանտան Խվգաֆի կէտիկէսի ընտան Թէրսիէն 18 մէթրօ արսատէ չէհրի 110 ղրշ քիրալը 1 պալ պէրպէր տուբքանը կէտիկինին 6 հիսէսէն 1 հիսէսի։

• 7 • 3000 • —Թօբխանէէտ Մէֆէր քէթխիւտա մահալլէսինէտ Պօսման իչի սօղաղընտա բեսմիսի Մուսթաֆա էֆէնտի վագֆընտան Թէրսիէն 11 մէթրօ արսատէ չէհրի 150 ղրշ քիրալը բեարիր վէ Ֆէվզինտէ օտայը միւլիմէլի 1 պալ մուղանընէն 5 հիսէսէն 1 հիսէսի։

• 14 • 2500 • —Թահթա գալէսէ Թիմուր Հաջ մահալլէսինէտ Գուլիուճրլար սօղաղընտա Եվզաֆի Դէֆթիկեարընտան Թէրսիէն 30 մէթրօ արսատէ չէհրի 100 ղրշ քիրալը 1 պալ գուլուճը տուբքանը կէտիկինին ուլ հիսէսի։

• 3 • 15000 • —Գալաթատա Ճասիի ճէնտա մահալլէսինէտ Պայազ Զըգմազ սօղաղընտա ճէնտէֆմէքեան Սուլթան Ահմէտ խանը Սալիս վարիէսի Սուլթան վագֆընտան Թէրսիէն 128 մէթրօ արսատէ 3 օտա վէ 2 սուփա վէ 1 գուլու վէ չէհրի 450 ղրշ քիրալը ախչալ 1 պալ մէնդիլին սիւիւս հիսէսի։

• 5 • 5000 • —Հօճա բաչա գուրպիճտէ Փէրէքի Հիւսէին չէլէպի մահալլէսինէտ Նէօվլէթխանէ սօղաղընտա Պաղիւսսատէթ Լազար Ասպան աղա վագֆընտան Թէրսիէն 76 մէթրօ 1 գրմա տուբքեան արսաղընն Գրոի հիսէսի։

• 36 • 38 • 15330 •—Գալաթատա Բէխանէքէ Գարա Մուսթաֆա բաչա մահալլէսինէտ Բէլէր Ալիք ճասատէսի իլէ Շէրպէթխանէ սօղաղընտա Թէրսիէն 205 մէթրօ արսատէ Թէվֆիրատ 5 օտայը միւլիմէլի վէ չէհրի 300 ղրշ քիրալը 1 պալ իրսինօ վէ 1 պալ հաղազանրն Ղազի Բեյի մզաչ վագֆընտան 18 հիսէսէն այնը հիսէսի իլէ Գաձար Խաթուն վագֆընտան օղան մահալին 12 հիսէսէն 1 հիսէսի։

• 6 • 15000 • —Ձըրալ օղլու Նասա Զէկրի Գասպր մէհմէտէսինէտ Ձըրալ օղլու Հատուէֆիրէտ Համամ սօղաղընտա Թէրսիէն 76 մէթրօ արսատէ Փէվզինտէ 2 օտա վէ Թէմիլխանինտէ 1 օտա վէ 1 սուփա վէ 1 գուլու վէ 76 մէթրօ պալտէյի միւլիմէմլի ախչալ 1 պալ մէնդիլ։

• 36 • 15000 • —Զարբուի բէպիրտէ Պէշիկթաշ Զէննէֆէլէր գարուս Ճասատէսինէտ Թէրսիէն եէնի պուրուգ մէթրօ արսատէ չէհրի 80 ղրշ քիրալը բեարիր 1 պալ հաղրը տուբքանը։

(1) Ճիւմլէլէրէն պուլարընտաքի հիսէսատ պրէյուլտան բագդասար մահալլէսինէն Հուսէրօղլանը, իրինճի հիզատաքիլեր գըլմէթը մուհասիպնէլէրի, վէ իւչինճի հիզատաքիլեր ալէտլը միւդայէմէլերին պիլուտիրմէքտէ տիրլեր։

ԱԶԳ

Յ. Տ. Մանէթիոյ գրոմատուռը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ ապրիլ 1 ին Արքունի Փոստարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ Աչուելեան երկաթուղեան արժէթղթոց Շրդ. վիճակահանութիւնը։

300 թիւեր պիտի շահին։

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ, 600,000 Ֆրանք.

1	բաժին	60,000	Ֆրանք.
2	»	20,000	ական »
6	»	6,000	» »
12	»	3,000	» »
18	»	1000	» »
և 450	»	400	» »

Ամբողջ տոմսին գինն է 7½, կէսինը՝ 5 և քառորդինը՝ 3 ղրշ։

Ոչպէս զի դնողք չասելու տեղի հաւանականութիւն ունին, Դրամատուն ի վճռան հոդած է 50 թիւեր ներկայացնող Բոնպէներ։ Դեղն իրաւունք պիտի ունենայ այդ 50 թիւերուն վիճակած բաժիններուն մէկ հնգերորդին։ Այդ Բոնպէներ կը ծախուին 75 ղրշ. ոսկեդրամ։ Ուրիշ Բոնպէներ, որք նոյն պայմաններով 25 թիւ կը ներկայացնեն, կը ծախուին 37½ ղրշ։

Այս կերպիւ գնողներն, 75 կամ 37½ ղրշ վճարելով, կրնան ի մեծին ունենալ 50 կամ 25 թիւ մէկէն, բան մ'որ ցոյժ կարեւոր և շահաւէտ է նոյն իսկ ամենէն նիւթաքաղաց համար։

Դրամատունս յամառ վճարած է իւր յանձնարարս ոչ թէ միայն զրպարտ ընդդէմ հնարելոց բաղդաթիւ տոմսերու։

Ուստի կերմանպէս կը յանձնարարէ արգոյ հասարակութեան գնել այդ տոմսերը։

Անոնք որ կը փափաքին օգուտ քաղել այս առիթէն՝ փորձելու համար իրենց բաղդն, որուն գանձերներն անծանօթ են ամենուս, պարտին ժամանակին գնել այդ տոմսերէն որք կը ծախուին միայն Յ. Տ. Մանէթիոյ դրամատունն ի Կալաթա։

Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է դրկել փոխարէն գումարն, հնչուն դրամով, պանքատոմսով, չէքով, Ֆանտա Բոստրով եւն։

Դիմել առ Յ. Տ. ՄԱՆԷԹԻՈ
Կալաթա, Գոմրքիոնու խան, Թիւ 18
5—20

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ ԵՒ ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ

ՄԷՆԼԻՕՂ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՀԱՏԿ ԵՂՈՐԴԻՔ

Լրագրս իրենց տարի Թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը։ Կը դադրեցուցէ անոնց թափելը։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցէ թեւիր, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Թարիզ ու Նիւ Եօրք։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Դանդիւք եղբարց բիւրատանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էմվընտ Գարասանա, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալաբրիմ. և Իզիտոր Լագանտէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ՆՈՐՏՏՍՑԷԼ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄԳԱՒԲՈՒ

Ցիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ ի՛սապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀԷՆ-ԳԱՐՈՒՄ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ

50

ՀԷՆՐԻԿ ԼԱՆԺ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(ՊՂՆՁԷ, ՁՈՒԼԱԾՈՑ ԵՒ ԹԱՓՈՒ ԵՐԿԱԹ)

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ԱՏԱՂԶԱԳՈՐԾԻ ԳՈՐԾԻՔ
ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՐԿԱՅՔ
ՆՈՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ՔՐԻՍԹՈՓԼԷ ՈՍԿԵՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Մէկալ մթերանոց Վիէննայի Բրաւո Կիւպէրի Վաճառատան մասնաճիւղ Լոնտոն

32 ՄԱՆՉԵՍԹԷՐ ՓՈՂՈՑ

ԿՐ Ա. ԿԱՐՕՆ ԵՒ ԲՐԱՆՏՈՆ ԲՈՒՆԱՅԻՆ ԴԵՂԱՐԱՆ Հարուստ հաւաքածոյ դեղերու, Թանձրացեալ դեղերու, Ներկերու եւն։

ՄԱՆՉԵՍԹԷՐ ՓՈՂՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻԿՈՒ—ՉԻՔՄԷՃԷԻ

Կսկսեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻԿՈՒ—ՉԻՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Պոլիս	6	17	6	50	7	45	7	42	8	14	8	43	9	12	9	42	10	20	10	39	11	17
Գիւմիւշ-գաւրու	6	28	7	...	7	27	7	53	8	25	8	54	9	23	9	53	10	30	10	49	11	28
Եէնիք—գաւրու	...		...		...	7	57		...	8	58		...		...		10	34	10	53	11	32
Տարեւտ փաշա	...		...		...	8	...		...		...		...		...		10	37	10	56	11	35
Սամանթիա	...		...		...	8	6		...	9	4		...		...		10	42	11	1	11	40
Եէնէ—գուլէ	6	37	7	10	7	41	8	12	8	33	9	10	9	31	10	1	10	46	11	4	11	45
Պադրիգիւղ	6	48	7	23	8	...	8	24		...	9	22		...		...	10	58		...	11	58
Ա. Պէէֆանօ		...	7	33	8	14	8	34		...	9	32		...		...	11	8		...	12	9
Թիւչիւք Չէք		...		...	8	25		...		...		...		...		...		...		...	12	18

ՔԻՒԶԻԿՈՒ—ՉԻՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3		5		7		9		11		13		15		17		19		21		23		25	
	Առաւօտ																							
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Թիւչիւք Չէք		...	6	34		...		...		...		...		...		...		...		...		...		...
Ա. Պէէֆանօ		...	6	44		...	7	45		...	8	44		...	9	38		...		...	11	20
Պադրիգիւղ	6	...	6	55	7	24	7	57		...	8	55		...	9	49		...		...	11	31
Եէնէ—գուլէ	6	13	7	8	7	37	8	11	8	38	9	9	9	37	10	2	10	12	11	12	11	44
Սամանթիա	6	17	7	12	7	41	8	15	8	42	9	13	9	41		...	10	16	11	16	11	48
Տարեւտ փաշա	6	22	7	17	7	46		...	8	47		...	9	46		...	10	21	11	21	11	53
Եէնի—գաւրու	6	25	7	20	7	49	8	21	8	50	9	19	9	49		...	10	24	11	24	11	56
Գիւմիւշ—գաւրու	6	30	7	25	7	54	8	26	8	55	9	24	9	54	10	11	10	29	11	29	12	1
Կ. Պոլիս	6	39	7	34	8	3	8	35	9	4	9	33	10	3	10	20	10	38	11	38	12	10

	27		29		31		33		35		37		39		61		63		1	
	Իրիկուն																			
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Թիւչիւք Չէք	1	24		...		...		...		...		...		...		...		6	38	
Ա. Պէէֆանօ	1	34		...	2	33		...		...		...	4	48	5	39		...	6	54
Պադրիգիւղ	1	45		...	2	44	3	20		...		...	4	59	5	50		...	7	5
Եէնէ—գուլէ	1	58	2	23	2	57	3	33	4	8	4	46	5	14	6	4	6	38	7	26
Սամանթիա	2	2	2	28	3	4	3	37	4	12		...	5	19	6	08	6	42		...
Տարեւտ փաշա		...	2	33	3	6	3	42	4	17		...	5	24	6	13	6	47		...
Եէնի—գաւրու		...	2	8	2	36	3	9	3	45	4	20		...	5	28	6	16	6	50
Գիւմիւշ—գաւրու	2	12	2	41	3	14	3	50	4	25	4	56	5	33	6	21	6	54	7	40
Կ. Պոլիս	2	21	2	50	3	23	3	59	4	34	5	5	5	42	6	30	7	3	7	50

Փոքր ծրարներն անխորհ կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ) իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց միջեւ Ուրբաթ և Կիրակի օրերն Թիւ. 20 կառաքումը կանգ պիտի առնու ի Ֆլորիա։